

«ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ»
ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ
2022թ. ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. «Մաքուր երկաթի գործարան» ԲԲԸ-ի ֆինանսական հաշվետվությունները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար և անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2. «Մաքուր երկաթի գործարան» ԲԲԸ-ի կառավարման մարմինների տարեկան զեկույց
3. «Մաքուր երկաթի գործարան» ԲԲԸ-ի պատասխանատու անձանց հայտարարություն

«Մաքուր երկաթի գործարան» ԲԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

*2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար
Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին*

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	1
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	2
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	3
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	4

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Ներածություն	5
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	5
3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ	7
4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ	17
5. Սեզոնային տեղեկատվություն	19
6. Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	20
7. Վաճառքի ինքնարժեք	20
8. Վարչական ծախսեր	20
9. Այլ գործառնական ծախսեր	20
10. Ֆինանսական եկամուտ	21
11. Շահութահարկի գծով ծախս	21
12. Հիմնական միջոցներ	22
13. Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ	23
14. Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ	23
15. Կանխավճարներ	24
16. Պաշարներ	24
17. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	25
18. Ժամկետային ավանդներ	25
19. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	25
20. Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ	26
21. Կապիտալ և պահուստներ	26
22. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	27
23. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում	27
24. Պայմանական պարտավորություններ	29
25. Կապակցված կողմեր	30
26. Հաշվետու ժամանակահատվածից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ	31

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ernst & Young CJSC
1 Northern Ave., office 27
Yerevan, 0001, Armenia
Tel: +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705
www.ey.com/am

«Էրնսթ Ընդ Յանգ» ՓԲԸ
ՀՀ, ք. Երևան 0001
Հյուսիսային պող. 1, գրասենյակ 27
Հեռ. +374 (10) 500 790
+374 (10) 500 705

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերության
Բաժնետերերին և Տնօրենների Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերության («Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի հիմքեր

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներին) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը նկարագրված է այս եզրակացության՝ «*Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար*» բաժնում: Մենք անկախ ենք Ընկերությունից՝ Հաշվապահների Էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի կողմից հրապարակված՝ *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի միջազգային կանոնագրքի* (ներառյալ Անկախության Միջազգային Ստանդարտները) (ՀԷՄՍ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՍ կանոնների: Մենք համոզված ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերը այն հարցերն են, որոնք, ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Այդ հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, և հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք ձևավորելու նպատակով, և մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այդ հարցերի վերաբերյալ: Մեր նկարագրությունը, թե ինչպես է ստորև նշված հարցը դիտարկվել մեր աուդիտի ընթացքում, ներկայացված է այդ համատեքստում:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Մենք կատարել ենք մեր պարտականությունները, որոնք նկարագրված են «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում, այդ թվում՝ այս հարցի վերաբերյալ: Համապատասխանաբար, մեր աուդիտը ներառել է ընթացակարգերի իրականացում՝ մշակված ի պատասխան ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկի մեր գնահատմանը: Մեր աուդիտորական ընթացակարգերի արդյունքները, այդ թվում՝ ստորև ներկայացված հարցը դիտարկելիս իրականացրած ընթացակարգերը, հիմք են հանդիսանում կից ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ աուդիտորական կարծիք արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարց

**Ինչպես է աուդիտը դիտարկել աուդիտի
առանցքային հարցը**

Հասույթի ճանաչում

Մոլիբդենի խտանյութի վերամշակման ծառայությունների մատուցումից հասույթը առավել նշանակալի էր մեր աուդիտի իրականացման ընթացքում: Մենք մանրամասն ուսումնասիրել ենք այս հարցը, քանի որ այս գործարքներն էական են ֆինանսական հաշվետվությունների համար:

Հասույթի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվությունների Ծանոթագրություն 6-ում:

- ▶ Մենք վերլուծել ենք հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հասույթի ճանաչման մասով:
- ▶ Մենք ծանոթացել ենք խտանյութի վերամշակման պայմանագրին մատուցվող ծառայությունների պայմանները հասկանալու համար:
- ▶ Մենք վերահաշվարկել ենք ամբողջ հասույթը հանձնման-ընդունման ամսական ակտերի և պայմանագրային պայմանների հիման վրա:
- ▶ Մենք համեմատել ենք հասույթի հետ կապված գործարքները, որոնք արտացոլվել և բացահայտվել են ֆինանսական հաշվետվություններում, այդ գործարքները հիմնավորող փաստաթղթերի հետ:
- ▶ Մենք հարցում ենք կատարել Ընկերության ղեկավարությանը բնականոն գործունեությունից դուրս գործարքների վերաբերյալ:
- ▶ Մենք վերլուծել ենք ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված հասույթի վերաբերյալ տեղեկատվությունը:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Ընկերության 2022թ. Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված այլ տեղեկատվություն

Այլ տեղեկատվությունը ներառում է Տարեկան հաշվետվության մեջ ներառված տեղեկատվությունը, բացի ֆինանսական հաշվետվություններից և դրանց վերաբերյալ մեր աուդիտորական եզրակացությունից: Դեկլարությունը պատասխանատու է այլ տեղեկատվության համար: Ակնկալվում է, որ Տարեկան հաշվետվությունը մեզ կտրամադրվի աուդիտորական եզրակացության ամսաթվից հետո:

Ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը չի տարածվում այլ տեղեկատվության վրա, և մենք այդ տեղեկատվության վերաբերյալ չենք տրամադրելու կարծիք, որը որևէ ձևով կարտահայտի հավաստիացում տվյալ տեղեկատվության վերաբերյալ:

Ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի հետ կապված, մեր պարտավորությունն է ծանոթանալ վերոնշյալ այլ տեղեկատվությանը, երբ այն հասանելի կլինի մեզ, և դրանով դիտարկել, թե արդյոք առկա են էական անհամապատասխանություններ այլ տեղեկատվության և ֆինանսական հաշվետվությունների կամ աուդիտի ընթացքում ձեռք բերված մեր գիտելիքների միջև, և թե արդյոք այլ տեղեկատվությունը պարունակում է այլ էական խեղաթյուրումներ:

Դեկլարության և Տնօրենների Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Դեկլարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ դեկլարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս դեկլարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դեկլարությունը մտադիր է լուծարել Ընկերությունը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Տնօրենների Խորհուրդը պատասխանատու է Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համաձայն իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

Կառուցելով բարեկեցիկ աշխարհ

Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- ▶ Հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին վերահսկողության վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Ընկերության ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- ▶ Գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև դեկլարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան տեղեկատվության բացահայտման խելամտությունը:
- ▶ Եզրահանգում ենք դեկլարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է դեպքերի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Ընկերության անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագ իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Ընկերության գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- ▶ Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու դեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:
- ▶ Ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ ասոցիացված կազմակերպության ֆինանսական տեղեկատվության վերաբերյալ՝ ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ կարծիք հայտնելու համար: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ուղղորդման, վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք պատասխանատու ենք միայն մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

**Կառուցելով
բարեկեցիկ աշխարհ**

Տնօրենների Խորհրդին, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին վերահսկողությանը վերաբերող կարևոր թերությունների մասին:

Տնօրենների Խորհրդին նաև տրամադրում ենք հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախության վերաբերյալ էթիկայի պահանջները, ինչպես նաև նրանց տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների կամ այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադարձնալ մեր անկախության վրա, և որտեղ կիրառելի է, միջոցներ ձեռնարկել անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Տնօրենների Խորհրդին հաղորդակցված հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք համարվել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և հետևաբար հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք նկարագրում ենք այդ հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող ակտերով արգելված է այդպիսի հարցերի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ, խիստ բացառիկ հանգամանքներում, որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորի եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ դրա ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները ավելի շատ կլինեն, քան դրա ներկայացումից հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման նպատակով անցկացված աուդիտի ղեկավար գործընկեր է հանդիսանում Էրիկ Հայրապետյանը:

«Էրնսթ ընդ Յանգ» ՓԲԸ

Գլխավոր տնօրեն
Աուդիտի բաժնի գործընկեր

Էրիկ Հայրապետյան

Պատասխանատու աուդիտոր

Ելենա Ադամյան

2023թ. մարտի 30

ՀՀ, ք. Երևան

**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն
2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ**

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2022թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>
Ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	12	8,015,853	7,825,145
Ոչ նյութական ակտիվներ		1,268	1,986
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ	13	5,000	5,000
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ	14	197,390	151,075
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ	15	58,553	9,906,373
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ		8,278,064	17,889,579
Պաշարներ	16	1,156,902	910,251
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	1,400,781	1,470,749
Ընթացիկ կանխավճարներ	15	9,733,538	70,682
Կանխավճարներ այլ հարկերի գծով		-	985,915
Ժամկետային ավանդներ	18	-	1,935,321
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19	1,096,413	3,836,231
Ընթացիկ ակտիվներ		13,387,634	9,209,149
Ընդամենը ակտիվներ		21,665,698	27,098,728
Սեփական կապիտալ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	690,930	690,930
Զբաղիչված շահույթ		11,817,279	21,978,423
Ընդամենը սեփական կապիտալ		12,508,209	22,669,353
Պարտավորություններ			
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	192,967	151,125
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		192,967	151,125
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	22	250,597	249,752
Կրեդիտորական պարտքեր շահաբաժինների գծով		8,354,908	3,443,929
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով		11,571	292,153
Կրեդիտորական պարտքեր այլ հարկերի գծով		227,562	181,128
Պահուստներ		119,884	111,288
Ընթացիկ պարտավորություններ		8,964,522	4,278,250
Ընդամենը պարտավորություններ		9,157,489	4,429,375
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		21,665,698	27,098,728

Հաստատվել և ստորագրվել է ղեկավարության կողմից 2023թ. մարտի 30-ին:

Կարեն Հակոբյան
Գլխավոր տնօրեն

[Handwritten Signature]
Վալերի Թամրազով
Գլխավոր հաշվապահ

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2022թ. դեկտեմբերի 31</i>	<i>2021թ. դեկտեմբերի 31</i>
Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ	6	7,918,270	8,118,671
Վաճառքի ինքնարժեք	7	(6,421,743)	(5,403,827)
Համախառն շահույթ		1,496,527	2,714,844
Վարչական ծախսեր	8	(899,812)	(838,355)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(126,083)	(183,768)
Այլ գործառնական եկամուտ		15,418	5,699
Գործառնական շահույթ		486,050	1,698,420
Ֆինանսական եկամուտ	10	649,743	910,820
Ֆինանսական ծախսեր		(203)	-
Արտարժույթի վերագնահատումից զուտ օգուտ/(վնաս)		499,811	(479,929)
Ակնկալվող վարկային կորուստների գծով պահուստի հակադարձում	20	6,925	320,772
Ասոցիացված կազմակերպության (վնասի)/շահույթի բաժնեմաս	14	(4,994)	1,993
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման արժեզրկման հակադարձում/(արժեզրկումից կորուստ)	14	51,309	(26,570)
Շահույթ նախքան շահութահարկը		1,688,641	2,425,506
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(238,637)	(315,596)
Հաշվետու տարվա շահույթ		1,450,004	2,109,910
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո		1,450,004	2,109,910
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ			
Ընկերության սեփականատերերին վերագրելի բազային և նոսրացված շահույթ		20.99	30.54

Կից ներկայացված ծանոթագրությունները հանդիսանում են այս ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Բաժնետիրական կապիտալ (Ծան. 21)</i>	<i>Զբաղիված շահույթ</i>	<i>Ընդամենը սեփական կապիտալ</i>
Մնացորդը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	690,930	30,051,575	30,742,505
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	2,109,910	2,109,910
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո	-	2,109,910	2,109,910
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-
Շահաբաժնի բաշխում (Ծան. 21)	-	(10,183,062)	(10,183,062)
Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	690,930	21,978,423	22,669,353
Մնացորդը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	690,930	21,978,423	22,669,353
Հաշվետու տարվա շահույթ	-	1,450,004	1,450,004
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ հարկումից հետո	-	1,450,004	1,450,004
Կապիտալում ուղղակիորեն գրանցված գործարքներ սեփականատերերի հետ	-	-	-
Շահաբաժնի բաշխում (Ծան. 21)	-	(11,611,148)	(11,611,148)
Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	690,930	11,817,279	12,508,209

**Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն
2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Ծան.</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Գործառնական գործունեություն			
Հաճախորդներից ստացված գումարներ՝ ներառյալ ԱԱՀ		9,607,203	9,423,364
Վճարումներ մատակարարներին՝ ներառյալ ԱԱՀ		(5,584,613)	(4,618,026)
Վճարումներ աշխատակիցներին՝ ներառյալ հարկերը		(1,929,872)	(1,834,684)
Վճարումներ շահութահարկի գծով		(477,377)	(152,776)
Վերադարձ/(վճարումներ) հարկերի գծով՝ բացառությամբ շահութահարկի		280,527	(1,860,267)
Տրված նվիրատվություններ		(66,362)	(54,484)
Այլ ստացված գումարներ		1,687	2,115
Այլ վճարումներ		(7,465)	(9,043)
Ստացված տոկոսներ		631,146	564,116
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ստացված գործառնական գործունեությունից		2,454,874	1,460,315
Ներդրումային գործունեություն			
Ներդրում ժամկետային ավանդներում		(500,000)	(3,028,720)
Ժամկետային ավանդների մարում		2,206,850	1,040,750
Տրված վարկեր և փոխառություններ		(1,451,760)	-
Մուտքեր իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքների վաճառքից		-	14,108,478
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում, ներառյալ ԱԱՀ		(933,088)	(670,229)
Մուտքեր հիմնական միջոցների վաճառքից		4,497	2,293
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր (օգտագործված)/ ստացված ներդրումային գործունեությունից		(673,501)	11,452,572
Ֆինանսական գործունեություն			
Ստացված վարկեր և փոխառություններ		100,000	-
Վարկերի և փոխառությունների մարում		(100,000)	-
Վճարված շահաբաժիններ		(4,507,236)	(11,289,744)
Վճարված տոկոսներ		(203)	-
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ օգտագործված ֆինանսական գործունեությունում		(4,507,439)	(11,289,744)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		(2,726,066)	1,623,143
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հունվարի 1-ի դրությամբ		3,836,456	2,208,333
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(13,866)	4,980
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19	1,096,524	3,836,456

2022թ. ընթացքում Ընկերությունը հայտարարել է 11,611,148 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժին, որից 4,400,050 հազար ՀՀ դրամը կազմել է միջանկյալ շահաբաժիններ, իսկ 7,211,098 հազար ՀՀ դրամը՝ տարեկան շահաբաժիններ:

2021թ. ընթացքում, Ընկերությունը հայտարարել է 10,183,062 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժին, որից 3,394,332 հազար ՀՀ դրամը կազմել է միջանկյալ շահաբաժիններ, իսկ 6,788,730 հազար դրամը՝ տարեկան շահաբաժիններ:

2022թ. ընթացքում, Ընկերությունը իր կապակցված կողմին տրամադրել է 1,451,760 հազար դրամի փոխառություն, որը հետագայում հաշվանցվել է 1,389,804 հազար դրամի չափով վճարված շահաբաժիններով:

1. Ներածություն

(ա) Ընկերության հիմնական գործունեությունը

«Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերությունը («Ընկերություն») 1968թ. հիմնադրված «Մաքուր երկաթի փորձա-արդյունաբերական գործարանի» իրավահաջորդն է: 1995թ. Ընկերությունը վերակազմավորվել է «Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը մոլիբդենի խտանյութից ֆերոմոլիբդենի և եռակալած մետաղական մոլիբդենի արտադրությունն է: 2015թ. Ընկերությունը սկսել է մատուցել մոլիբդենի խտանյութի վերամշակման ծառայություններ: Մինչև 2015 թվականը և 2017 թվականի ընթացքում Ընկերությունը նաև արտադրել է վաճառել է իր սեփական ֆերոմոլիբդենը և եռակալած մետաղական մոլիբդենը:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Արցախի պող. 75:

Ընկերությունն իր գործարքների մեծամասնությունն իրականացնում է իր նախկին կապակցված կողմերի հետ: Արդյունքում, Ընկերությունը տնտեսապես կախված է այս գործընկերներից:

(բ) Գործարար միջավայրը Հայաստանում

Հայաստանը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իր իրավական, հարկային և կարգավորումների հայեցակարգերի զարգացումը: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը մեծապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից ձեռնարկվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային միջոցառումների արդյունավետությունից: Ընկերության ղեկավարությունը գտնում է, որ այն իրականացնում է համապատասխան քայլեր ներկայումս առկա հանգամանքներում Ընկերության գործունեության կայունությունը ապահովելու համար:

Ուկրաինայում պատերազմի արդյունքում շատ առաջատար երկրներ և տնտեսական միություններ խիստ տնտեսական պատժամիջոցներ են սահմանել Ռուսաստանի և Բելառուսի նկատմամբ՝ ներառյալ ռուսական բանկերի, այլ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց նկատմամբ: Պատերազմի սկզբից ի վեր նկատվել է ռուսական ռուբլու՝ արտարժույթի նկատմամբ զգալի անկայունություն, ինչպես նաև՝ Ռուսաստանի արժեթղթերի շուկայում և այլ շուկաներում ցուցակված ռուսական ընկերությունների արժեքի զգալի կորուստ: Իրավիճակը դեռ չի հանգուցալուծվել, սակայն այն արդեն հանգեցրել է հումանիտար ձգնաժամի և հսկայական տնտեսական կորուստների ինչպես Ուկրաինայում, այնպես էլ Ռուսաստանում և ամբողջ աշխարհում: Ուկրաինան և Ռուսաստանը Հայաստանի առանցքային առևտրային գործընկերներն են: Քանի որ պատերազմը դեռևս շարունակվում է, հնարավոր չէ հուսալիորեն գնահատել այն վերջնական ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ Ընկերության գործունեության վրա, քանի որ անորոշություն կա ընդհանուր տնտեսության վրա ազդեցության աստիճանի վերաբերյալ: Ընկերության ղեկավարությունը վերահսկում է տնտեսական իրավիճակը ընթացիկ պայմաններում:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն, որոնք հրապարակվել են Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (<<ՄՍԽ) կողմից: Հաշվետվությունները պատրաստվել են՝ հիմնվելով այն գնահատման վրա, որ Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է անընդհատության սկզբունքից ելնելով:

(բ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը ՀՀ դրամն է («ՀՀ դրամ»), որը հանդիսանում է Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը: Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով, և բոլոր արժեքները կլորացված են մոտ հազարերորդականով, եթե այլ բան նշված չէ: Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Բանկի (<< ԿԲ) կողմից հրապարակված պաշտոնական փոխարժեքները 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կազմել են համապատասխանաբար 393.57 և 480.14 ՀՀ դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար:

(գ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են սկզբնական արժեքի սկզբունքի հիման վրա, բացառությամբ իրական արժեքով չափվող որոշ ֆինանսական գործիքների:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունից պահանջվում է կատարել մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամուտների և ծախսերի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և վերջիններիս համար հիմք հանդիսացող ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Այն ենթադրությունների և գնահատումների հետ կապված անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք ենթադրել են հաջորդ ֆինանսական տարվա ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների էական ճշգրտման ռիսկ, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա էական ազդեցություն ունեցող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարված կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված են Ծանոթագրություն 13-ում Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ:

Պաշարների համապատասխան գնագոյացման հիմքերը որոշելիս և տարվա վերջի դրությամբ առկա պաշարների արժեքն իրացման գույտ արժեքից ցածր լինելու գնահատման համար կիրառվում է ղեկավարության մասնագիտական դատողությունը (Ծանոթագրություն 16): Առկա են նաև դատողություններ պաշարների ավելցուկի և դուրսգրման ենթակա պաշարների գումարի որոշման համար, քանզի այս դատողությունները հիմնված են պաշարների օգտագործման կանխատեսումների և պահուստի մակարդակի իրատեսականության գնահատման վրա:

(ե) Իրական արժեքի չափում

Ընկերության հաշվապահական հաշվառման որոշակի քաղաքականությունների և բացահայտումների համար պահանջվում է իրական արժեքի չափում ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների համար:

Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելիս Ընկերությունը հնարավորության սահմաններում օգտագործում է դիտարկելի շուկայական տվյալները:

Իրական արժեքները դասակարգվում են ըստ իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների՝ հիմք ընդունելով գնահատման մեթոդներում օգտագործված ելակետային տվյալները, ինչպես ներկայացված է ստորև.

- ▶ 1-ին մակարդակ. նույն ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկաներում գնանշվող գներ (չճշգրտված):
- ▶ 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր այլ ելակետային տվյալներ, որոնք ակտիվի կամ պարտավորության գծով դիտարկվում են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ) կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող):
- ▶ 3-րդ մակարդակ. ակտիվի կամ պարտավորության գծով ելակետային տվյալներ, որոնք հիմնված չեն դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա (ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ):

Եթե ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափելու համար օգտագործվող ելակետային տվյալները կարող են դասակարգվել իրական արժեքի հիերարխիայի տարբեր մակարդակներում, ապա իրական արժեքի չափումն ամբողջությամբ դասակարգվում է հիերարխիայի այն նույն մակարդակում, որում դասակարգվում են այն ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները, որոնք նշանակալի են ամբողջությամբ վերցված իրական արժեքի չափման համար:

Իրական արժեքի չափման վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 23-ում:

(զ) Նոր և փոփոխված ստանդարտներ և մեկնաբանություններ

Ընկերությունը առաջին անգամ կիրառել է ստանդարտներում կատարված որոշակի փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտնում 2022թ. հունվարի 1-ից կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը դեռևս չի ընդունել որևէ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը հրապարակվել է, բայց դեռևս ուժի մեջ չի մտել: Ստորև նկարագրված են յուրաքանչյուր փոփոխության բնույթն ու ազդեցությունը:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները (շարունակություն)

Անբարենպաստ պայմանագրեր - Պայմանագրի կատարման ծախսեր – ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ

Պայմանագիրը համարվում է անբարենպաստ, եթե այդ պայմանագրով նախատեսված պարտականությունները կատարելու անխուսափելի ծախսերը (այսինքն, այն ծախսերը, որոնք մասով Հիմնադրամը չի կարող խուսափել պայմանագրի առկայության դեպքում) գերազանցում են դրա շրջանակներում ակնկալվող տնտեսական օգուտները: Փոփոխությունները հստակեցնում են, որ պայմանագրի անբարենպաստ կամ վնասաբեր լինելը գնահատելիս, կազմակերպությունը պետք է ներառի այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն առնչվում են ապրանքների կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրին, ներառյալ ինչպես լրացուցիչ ծախսերը (օրինակ՝ ուղղակի աշխատանքի և նյութերի ծախսերը), այնպես էլ պայմանագրային գործունեության հետ անմիջականորեն կապված ծախսերի բաշխումը (օրինակ՝ պայմանագրի կատարման համար օգտագործվող սարքավորումների մաշվածությունը և պայմանագրի կառավարման և վերահսկողության ծախսերը): Ընդհանուր և վարչական ծախսերը ուղղակիորեն չեն առնչվում պայմանագրին և չեն ներառվում այդ ծախսերում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ ծախսերը հստակորեն գանձվում են պայմանագրի մյուս Կողմից:

Այս փոփոխությունները որևէ ազդեցություն չեն ունեցել Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Հիմնական միջոցներ – մուտքեր նախքան նախանշած նպատակով օգտագործելը – ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ

Այս փոփոխությունը չի թույլատրում կազմակերպություններին հիմնական միջոցների արժեքից նվազեցնել ակտիվը համապատասխան վայր և վիճակի բերելու ընթացքում, որն անհրաժեշտ է դեկավարության կողմից նախանշված նպատակով այն գործարկելու համար, արտադրված միավորների վաճառքից ստացված մուտքերը: Փոխարենը, կազմակերպությունը ճանաչում է տվյալ միավորների վաճառքից մուտքերը և տվյալ միավորների արտադրման նպատակով ծախսումները շահույթում կամ վնասում: Անցումային դրույթների համաձայն՝ Ընկերությունը կիրառում է այս փոփոխությունները հետընթաց միայն հիմնական միջոցների այն միավորների նկատմամբ, որոնք մատչելի են օգտագործման համար ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո, երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը (սկզբնական կիրառման ամսաթիվ):

Այս փոփոխությունները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել, քանի որ չի իրականացվել հիմնական միջոցներով արտադրված այդպիսի միավորների վաճառք, որոնք մատչելի են եղել ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո:

ՖՀՄՍ 9 Ֆինանսական գործիքներ - Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար , 10 տոկոսը թեսթում ներառվող վճարներ

Փոփոխությունը պարզաբանում է այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է գնահատելիս, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները ըստ էության տարբեր են սկզբնական ֆինանսական պարտավորության պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն փոխառուի և փոխատուի միջև վճարված կամ ստացված վճարները, այդ թվում՝ կամ փոխառուի կամ փոխատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները: Համանման փոփոխություն չի առաջարկվում ՀՀՄՍ 39 Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչում և չափում ստանդարտի համար:

Անցումային դրույթների համաձայն՝ Ընկերությունը փոփոխությունը կիրառում է այն ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխված կամ փոխանակված են՝ կազմակերպության կողմից փոփոխության առաջին անգամ կիրառման պահին սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակաշրջանների համար (նախնական կիրառման ամսաթիվը): Այս փոփոխությունները Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել, քանի որ տվյալ ժամանակաշրջանում Ընկերության ֆինանսական գործիքներում փոփոխություններ չեն կատարվել:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ

Ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունները կիրառվել են հետևողականորեն այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Ասոցիացված կազմակերպություններ

Ասոցիացված կազմակերպություններ են հանդիսանում այն կազմակերպությունները, որոնք ֆինանսական և գործառնական քաղաքականության նկատմամբ Ընկերությունն ունի նշանակալի ազդեցություն, սակայն՝ ոչ վերահսկողություն: Ընկերության կողմից նշանակալի ազդեցություն ենթադրվում է այն դեպքում, երբ Ընկերությանն են պատկանում այլ կազմակերպության քվեարկելու իրավունք տվող բաժնետոմսերի 20%-ից 50%-ը:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(ա) Ասոցիացված կազմակերպություններ (շարունակություն)

Ասոցիացված կազմակերպություններում ունեցած բաժնեմասերը հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով, և վերջիններիս սկզբնական ճանաչումն իրականացվում է սկզբնական արժեքով: Ներդրման սկզբնական արժեքը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները:

Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրման օբյեկտների շահույթում կամ վնասում և այլ ֆինանսական արդյունքներում Ընկերության բաժնեմասն այն ճշգրտումներից հետո, որոնք իրականացվում են ներդրման օբյեկտների հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ համապատասխանեցնելու համար՝ այն ամսաթվից, երբ Ընկերությունը սկսում է նշանակալի ազդեցություն ունենալ մինչև այն ամսաթիվը, երբ դադարում է նշանակալի ազդեցություն ունենալ: Ներդրման հաշվեկշռային արժեքի գծով կատարվում են ճշգրտումներ՝ ձեռքբերման ամսաթվից ասոցիացված կազմակերպության զուտ ակտիվներում Ընկերության բաժնեմասի փոփոխությունները ճանաչելու համար:

Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրման օբյեկտների հետ իրականացվող գործարքներից առաջացող չիրացված օգուտը բացառվում է ներդրման դիմաց ներդրման օբյեկտում Ընկերության բաժնեմասի չափով: Չիրացված վնասը բացառվում է նույն եղանակով ինչպես չիրացված օգուտը, սակայն այնքանով, որքանով բացակայում է արժեզրկման վկայություն:

Բաժնեմասնակցության մեթոդը կիրառելուց հետո, Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք անհրաժեշտ է ճանաչել արժեզրկումից կորուստ ասոցիացված ընկերությունում կատարած ներդրման գծով: Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը որոշում է, թե արդյոք առկա է ասոցիացված ընկերությունում կատարած ներդրման արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն: Նման վկայության դեպքում, Ընկերությունը հաշվարկում է արժեզրկման գումարը՝ որպես փոխհատուցվող գումարի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն:

(բ) Հաձախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

Հասույթը ճանաչվում է այնպես, որ նկարագրի ապրանքների և ծառայությունների՝ հաձախորդներին փոխանցման ձևը: Ճանաչված գումարը պետք է արտացոլի Ընկերության կողմից ակնկալվող այն գումարը, որ կստանա այդ ապրանքների և ծառայությունների փոխանցման դեպքում: Որպեսզի բավարարվի հասույթի ճանաչման հիմնական սկզբունքը, Ընկերությունը կիրառում է հինգ քայլերի մոդելը, մասնավորապես՝

- ▶ Որոշել հաձախորդի հետ կնքված պայմանագիրը:
- ▶ Որոշել պայմանագրով սահմանված կատարման ենթակա պարտականությունները: Կատարման ենթակա պարտականությունները պայմանագրով սահմանված խոստումներ են՝ հաձախորդին փոխանցելու հստակ սահմանված ապրանքներն ու ծառայությունները:
- ▶ Սահմանել գործարքի զինը: Գործարքի զինն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որը Ընկերությունն ակնկալում է ստանալ հաձախորդներին խոստացված ապրանքների և ծառայությունների փոխանցման դիմաց: Եթե պայմանագրով խոստացված գումարը պարունակում է փոփոխական գումար, ապա Ընկերությունը պետք է գնահատի այն գումարը, որը վերջինս ակնկալում է հաձախորդներին խոստացված ապրանքներն ու ծառայությունները փոխանցելու դիմաց:
- ▶ Գործարքի զինը բաշխել յուրաքանչյուր կատարման ենթակա պարտականության վրա՝ հիմք ընդունելով պայմանագրով խոստացված յուրաքանչյուր հստակ սահմանված ապրանքի կամ ծառայության մասով առանձին վերցված վաճառքի զինը:
- ▶ Հասույթը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ կատարման ենթակա պարտականությունը բավարարված է՝ հաձախորդին փոխանցելով խոստացված ապրանքներն ու ծառայությունները (այսինքն՝ երբ հաձախորդը ձեռք է բերում այդ ապրանքի կամ ծառայության վերահսկողությունը): Կատարման ենթակա պարտականությունը կարող է բավարարվել ժամանակի կոնկրետ պահին (որպես կանոն հաձախորդին ապրանքների փոխանցման խոստումների դեպքում) կամ ժամանակի ընթացքում (որպես կանոն հաձախորդին ծառայությունների փոխանցման խոստումների համար): Ժամանակի ընթացքում բավարարված կատարման ենթակա պարտականության համար, Ընկերությունը ընտրում է առաջընթացի չափման համապատասխան միջոց սահմանելու համար, թե որքան հասույթ պետք է ճանաչվի, երբ կատարման ենթակա պարտականությունը բավարարված է:

Վաճառված ապրանքներ

Կախված առանձին վաճառքի պայմանագրերի պայմաններից՝ տարբեր է ռիսկերի և հատույցների փոխանցումների ժամկետը: Ֆերոնոլիթեմի, եռակալած մետաղական մոլիբդենի և պղնձի օքսիդի համար փոխանցումը սովորաբար տեղի է ունենում, երբ արտադրանքը մաքսագերծվում է մաքսատանը՝ արտահանման նպատակով:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(բ) Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ (շարունակություն)

Ընկերության ֆերոնոլիբդենի և եռակալած մետաղական մոլիբդենի, ինչպես նաև պղնձի օքսիդի վաճառքի պայմանագրերը սովորաբար նախատեսում են պայմանական վճարումներ, ինչպես նշված է առանձին պայմանագրերում՝ հիմք ընդունելով մուշների հետազոտության նախնական արդյունքները և մետաղի սփոթ գները: Վերջնահաշվարկը կատարվում է ելնելով մետաղի շուկայական գներից՝ միջինացված գնանշման որոշակի ապագա ժամանակահատվածի համար: Որպես կանոն, ֆերոնոլիբդենի, եռակալած մետաղական մոլիբդենի և պղնձի օքսիդի համար գնանշման ապագա ժամանակաշրջանը կազմում է մինչև երկու ամիս՝ առաքման ամսից հետո:

Ընկերության պայմանականորեն գնանշվող վաճառքի պայմանագրերը պարունակում են ներդրված ածանցյալ գործիք, որը առանձնացված չէ հիմնական պայմանագրից՝ համաձայն ՖՀՄՍ 9-ի: Պայմանականորեն գնանշվող վաճառքի համար ճանաչված առևտրային դեբիտորական պարտքերը ճանաչվում են իրական արժեքով՝ հիմք ընդունելով ֆորվարդային գինը: 2022 և 2021 թթ. ընթացքում Ընկերությունը չի ունեցել ֆերոնոլիբդենի և մոլիբդենի վաճառք:

Ծառայություններ

Մատուցված ծառայություններից ստացված հասույթ ճանաչվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանին համամասնորեն, երբ կատարման ենթակա պարտականությունը բավարարված է: Գործարքի ավարտվածության աստիճանը գնահատվում է կատարված աշխատանքների ուսումնասիրու-թյան կամ ընդունման ակտերի հիման վրա:

(գ) Ֆինանսական եկամուտ

Ընկերության ֆինանսական եկամուտը ներառում է ներդրված միջոցների և տրամադրված փոխառությունների գծով տոկոսային եկամուտը:

Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(դ) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործարքներից շահույթը կամ վնասը հանդիսանում է հաշվետու տարվա սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույթով և ժամանակաշրջանի ընթացքում վճարումներով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և արտարժույթով արտահայտված ու հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին օրվա դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ամորտիզացված արժեքի տարբերությունը: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները փոխարկվում են գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Արտարժույթի փոխարկումից առաջացող տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

(ե) Աշխատակիցներին հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտականությունները չափվում են առանց զեղչման և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելուց հետո: Պարտավորությունը ճանաչվում է այն գումարի չափով, որն ակնկալվում է վճարել որպես կարճաժամկետ դրամական միջոցների տեսքով պարգևավճար, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն այդ գումարը վճարել որպես աշխատակցի կողմից նախկինում մատուցված ծառայության արդյունք կամ կարող է արժանահավատորեն գնահատել պարտականությունը:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(գ) Շահութահարկ

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում կամ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված տարրերին:

i. Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող շահույթի կամ վնասի գծով վճարման կամ ստացման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ներառում է նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

ii. Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվառման նպատակով օգտագործվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման հետ կապված այն գործարքում, որը չի հանդիսանում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում, և որը ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է չօգտագործված հարկային վնասների, հարկային արտոնությունների և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական է, որ հարկային օգուտը կիրացվի:

Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Ընկերությունը կիրառի այն մոտեցումը, որով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Ընկերությունն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն անրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Ընկերությունը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

(ե) Պաշարներ և վաճառքի ինքնարժեք

Պաշարները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով: Պաշարների սկզբնական արժեքը հաշվարկվում է «առաջինը՝ մուտք, առաջինը՝ ելք» սկզբունքով և ներառում է պաշարների ձեռքբերման ծախսումները, արտադրական կամ փոխարկման ծախսումները և դրանք ներկա գտնվելու վայր և վիճակի բերելու հետ կապված այլ ծախսումներ: Արտադրված պաշարների և անավարտ արտադրանքի դեպքում սկզբնական արժեքը ներառում է արտադրական վերադիր ծախսումների համապատասխան մասը՝ հիմք ընդունելով արտադրական նորմատիվային հզորությունը:

Իրացման զուտ արժեքը բնականոն գործունեության ընթացքում վաճառքի գնահատված գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար գնահատված ծախսումները:

Ընկերության մոլիբդենի խտանյութի գնման պայմանագրերը սովորաբար նախատեսում են պայմանական վճարումներ, ինչպես նշված է առանձին պայմանագրերում՝ հիմք ընդունելով նմուշների հետազոտության նախնական արդյունքները և մետաղի սփոթ գները: Վերջնահաշվարկը կատարվում է ելնելով մետաղի միջին շուկայական գներից՝ միջինացված գնանշման որոշակի ապագա ժամանակահատվածի համար: Որպես կանոն, մոլիբդենի խտանյութի համար գնանշման ապագա ժամանակաշրջանը կազմում է մինչև երկու ամիս՝ առաքման ամսից հետո: 2022 և 2021 թթ. ընթացքում Ընկերությունը չի ունեցել մոլիբդենի խտանյութի ձեռքբերում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(ը) Այլ ծախսեր

Սոցիալական ծրագրերի գծով ծախսեր

Այն չափով որքանով սոցիալական ծրագրերին Ընկերության հատկացումները ծառայում են հանրության շահերին և չեն սահմանափակվում Ընկերության աշխատակիցներով, դրանք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

(թ) Հիմնական միջոցներ

i. Ճանաչում և չափում

Հիմնական միջոցների միավորները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Սկզբնական արժեքը ներառում է ակտիվի ծեռքերմանն ուղղակիորեն վերագրելի ծախսումները: Սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի արժեքը, ուղղակի աշխատուժի գծով ծախսերը, ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջակա-նորեն կապված ցանկացած այլ ծախսումները, ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ծախսերը, տեղանքի վերականգնման ծախսերը և կապիտալացված փոխառության ծախսումները: Ձեռքբերված համակարգչային ծրագրերը, որը հանդիսանում է համապատասխան սարքավորման ֆունկցիոնալության անբաժանելի մասը, կապիտալացվում է որպես սարքավորման մաս:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ (հիմնական բաղկացուցիչներ):

Հիմնական միջոցի միավորի օտարումից ստացված շահույթը և վնասը որոշվում են՝ համեմատելով օտարումից ստացված մուտքերը հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքի հետ և ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ եկամուտ/Այլ ծախս» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

ii. Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցների բաղկացուցիչ փոխարինման ծախսերը ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում, երբ հավանական է, որ դրա հետևանքով Ընկերության ապագա տնտեսական օգուտների ներհույսը կաճի, և վերջինիս արժեքը հնարավոր կլինի արժանահավատորեն չափել: Փոխարինվող բաղկացուցիչի հաշվեկշռային արժեքն ապաճանաչվում է: Հիմնական միջոցների ամենօրյա սպասարկման ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ առաջանալուն պես:

iii. Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների միավորների մաշվածության հաշվարկը սկսվում է այն ամսաթվից, երբ դրանք տեղադրվում են և պատրաստ են շահագործման համար, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման համար պատրաստ լինելու ամսաթվից: Մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա՝ հանած դրա մնացորդային արժեքը:

Մաշվածությունը, ընդհանուր առմամբ, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների միավորի յուրաքանչյուր մասի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ձիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվառվում:

Հիմնական միջոցների խոշոր միավորների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետներն ընթացիկ և համադրելի ժամանակաշրջանների համար հետևյալն են.

Շենքեր	12-ից 40 տարի
Մեքենա-սարքավորումներ	5-ից 20 տարի
Փոխադրամիջոցներ	2-ից 9 տարի
Տնտեսական գույք	1-ից 5 տարի

Մաշվածության հաշվարկի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և անհրաժեշտության դեպքում՝ ձգարտվում:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(ժ) Ոչ նյութական ակտիվներ

i. Ճանաչում և չափում

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները, որոնք ունեն օգտակար ծառայության որոշակի ժամկետ, չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

ii. Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները ճանաչվում են միավորի հաշվեկշռային արժեքում միայն այն պարագայում, եթե դրանք ավելացնում են Ընկերության ապագա տնտեսական օգուտների ներհոսքը: Մնացած բոլոր ծախսումները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում առաջանալուն պես:

iii. Ամորտիզացիա

Ամորտիզացիան հաշվարկվում է ակտիվի արժեքից կամ այլ փոխարինող գումարից՝ հանած մնացորդային արժեքը:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ակտիվի օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետի ընթացքում, քանի որ այս մեթոդն առավել ճիշտ է արտացոլում ակտիվի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտների օգտագործման մոդելը:

Գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները ընթացիկ և համադրելի ժամանակահատվածների համար հետևյալն են.

Համակարգչային ծրագիր
Արտոնագրեր և այլն

10 տարի
3-ից 10 տարի

Ամորտիզացիայի մեթոդները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մնացորդային արժեքները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտին և անհրաժեշտության դեպքում ճշգրտվում են:

(հ) Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ հաշվի առնելով հարկային հետևանքները:

(լ) Ֆինանսական գործիքներ

Ֆինանսական գործիքը մի պայմանագիր է, որը մի կազմակերպությունում առաջացնում է ֆինանսական ակտիվ, իսկ մյուսում՝ ֆինանսական պարտավորություն կամ բաժնային գործիք:

i. Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչում և չափում

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը կախված է վերջիններիս դրամական հոսքերի բնույթից և դրանք կառավարելու Ընկերության բիզնես մոդելից: Բացառությամբ առևտրային դեբիտորական պարտքերի, որոնք չեն պարունակում էական ֆինանսավորման քաղաղորիչ, կամ որոնք համար Ընկերությունը օգտագործել է կիրառելի նպատակահարմար մոտեցում՝ Ընկերությունը սկզբնապես ֆինանսական ակտիվը չափում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված ծախսումները, այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող չէ:

Որպեսզի ֆինանսական ակտիվը դասակարգվի և չափվի ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, անհրաժեշտ է, որ վերջինս առաջացնի դրամական հոսքեր, որոնք հանդիսանում են «բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումները» (SPP1): Այս գնահատումը կոչվում է SPP1 թեստ և կատարվում է գործիքի մակարդակով:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(I) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը արտացոլում է Ընկերության ֆինանսական ակտիվների կառավարումը դրամական հոսքեր ձևավորելու նպատակով: Բիզնես մոդելը սահմանում է, թե արդյոք դրամական հոսքերը ձևավորվում են պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրումից, ֆինանսական ակտիվների վաճառքից կամ միաժամանակ՝ երկուսից:

Ֆինանսական ակտիվների գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորություններով (կանոնավոր գործարքներում) սահմանված ժամկետի ընթացքում, ճանաչվում են գործարքի ամսաթվին, այսինքն՝ այն ամսաթվին, երբ Ընկերությունը ձեռք է բերել կամ վաճառել ակտիվը:

Հետագա չափում

Հետագա չափման նպատակներով ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են չորս դասերից մեկում

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտները և կորուստները ապաճանաչման ժամանակ վերադասակարգվում են (պարտքային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով նախորոշված՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, որոնց կուտակված օգուտները կամ կորուստները ապաճանաչման ժամանակ չեն վերադասակարգվում (բաժնային գործիքներ),
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ)

Ընկերությանն առավել բնորոշ է ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների դասը: Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվները չափում է ամորտիզացված արժեքով, եթե բավարարված են ստորև թվարկված երկու պայմանները.

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահելը՝ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու նպատակով, և
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների հետագա չափումներն իրականացվում են՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և ենթակա են արժեզրկման գնահատման: Օգուտներն ու կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե ակտիվը ապաճանաչվում է, վերանայվում է կամ արժեզրկվում է:

Ընկերության ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներում ներառվում են բանկային հաշիվները և ավանդները, առևտրային դեբիտորական պարտքերը և վերջնական մայր կազմակերպությանը տրված փոխառությունները:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ (պարտքային գործիքներ)

Ընկերությունը պարտքային գործիքները չափում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, եթե միաժամանակ բավարարված են ստորև թվարկված պայմանները.

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է ակտիվը պահել միաժամանակ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքագրելու և վաճառելու նպատակով, և
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսների վճարումներն են:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(I) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների տոկոսային եկամուտը, արտարժույթի փոխարժեքի վերագնահատումները և արժեզրկումից կորուստները կամ հակադարձումները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում և հաշվարկվում են նույն կերպ, ինչպես անորոշիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները: Իրական արժեքի մնացած փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Ապաճանաչման ժամանակ, իրական արժեքի կուտակված փոփոխությունը, որը ճանաչվել է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում, վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Ընկերությունը չունի իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ:

Սկզբնական ճանաչումից հետո Ընկերությունը երբեմն կարող է ընտրել իր բաժնային ներդրումներից մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին յուրաքանչյուր գործիքի համար:

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Ծախաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Ընկերությունը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված Իրական արժեքի պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվը հիմնականում ապաճանաչվում է (այսինքն՝ հանվում է Ընկերության ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից), երբ

- ▶ ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը, կամ
- ▶ Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման իրավունքները կամ ստանձնել է ստացված դրամական միջոցների հոսքերը ամբողջությամբ երրորդ կողմին վճարելու պարտականություն առանց էական ուշացման փոխանցման համաձայնագրի համաձայն, և ա) Ընկերությունը փոխանցել է, ըստ էության, ակտիվի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ բ) Ընկերությունը ոչ փոխանցել է, ոչ պահպանել է ակտիվի, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, բայց փոխանցել է ակտիվի վերահսկողությունը:

Երբ Ընկերությունը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքերի ստացման իրավունքները կամ ձեռք է բերել փոխանցման համաձայնագիր, վերջինս պետք է գնահատի, թե ինչ չափով է պահպանել ակտիվի սեփականության հետ կապված ռիսկերն ու հատույցները: Երբ Ընկերությունը ոչ փոխանցել է, ոչ պահպանել է ակտիվի, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, ոչ էլ փոխանցել է ակտիվի վերահսկողությունը, ապա Ընկերությունը շարունակում է ճանաչել փոխանցված ակտիվը իր շարունակվող ներգրավվածության չափով: Այս դեպքում, Ընկերությունը նաև ճանաչում է դրա հետ կապված պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը և դրա հետ կապված պարտավորությունը չափվում են այն հիմքով, որը արտացոլում է Ընկերության պահպանած իրավունքներն ու պարտականությունները:

Շարունակվող ներգրավվածությունը, որը ձեռք է բերում փոխանցված ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, չափվում է ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեքի և այն առավելագույն արժեքից նվազագույնով, որը Ընկերությունից կարող է պահանջվել մարել:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(i) Ֆինանսական գործիքներ (շարունակություն)

ii. Ֆինանսական պարտավորություններ

Սկզբնական ճանաչում և չափում

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են սկզբնական ճանաչման ժամանակ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ, վարկեր և փոխառություններ, կրեդիտորական պարտքեր, կամ անհրաժեշտության դեպքում ածանցյալ գործիքներ՝ նախատեսված որպես արդյունավետ հեջավորման գործիքներ: Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, իսկ վարկերի ու փոխառությունների և կրեդիտորական պարտքերի դեպքում՝ հանած ուղղակիորեն վերագրելի գործարքային ծախսերը: Ընկերության ֆինանսական պարտավորությունները ներառում են առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերը, բանկային օվերդրաֆտները:

Հետագա չափում

Հետագա չափման նպատակով ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են երկու տեսակի.

- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասով միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- ▶ Անորոշիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ (վարկեր և փոխառություններ):

Ընկերությունը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասով միջոցով չափվող որևէ ֆինանսական պարտավորություն:

Ֆինանսական պարտավորությունը ապաճանաչվում է, երբ դրա հետ կապված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցրած է ճանաչվում: Երբ գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է միևնույն փոխատուի՝ էականորեն տարբեր պայմաններով մեկ այլ պարտավորությամբ, կամ գոյություն ունեցող պարտավորության պայմանները էականորեն ձևափոխվում են, ապա այդպիսի փոխարինումը կամ ձևափոխումը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, և համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքներում:

iii. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցումը

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, և զուտ գումարը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե Ընկերությունն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու, միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(ii) Արժեզրկում

i. Ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերությունը ճանաչում է ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ բոլոր պարտքային գործիքների համար, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստը հիմնված է պայմանագրի համաձայն պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի և Ընկերության կողմից ստացվելիք ակնկալվող դրամական հոսքերի տարբերության վրա՝ զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերը ներառում են գրավադրված միջոցների վաճառքից ստացվող դրամական միջոցների հոսքերը կամ այլ պայմանագրային պայմանների մաս կազմող պարտքային դիրքի ամրացումները:

Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստները ճանաչվում են երկու փուլով: Պարտքային ռիսկերի ենթարկվածության բոլոր տեսակների համար, որոնց պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից ի վեր էականորեն չի ավելացել, ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստները ձևավորվում են այն վարկային կորուստների համար, որոնք առաջանում են հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում դեֆոլտի հավանական դեպքերի արդյունքում (12-ամսյա ժամանակահատվածում ակնկալվող վարկային կորուստներ): Պարտքային ռիսկերի ենթարկվածության բոլոր տեսակների համար, որոնց պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից ի վեր էականորեն ավելացել է, ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստը պետք է ձևավորել ակտիվի ողջ ժամկետայնության ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների համար, անկախ դեֆոլտի տեղի ունենալու ժամկետից (ակտիվի ողջ ժամկետայնության ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստներ):

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(խ) Արժեզրկում (շարունակություն)

Առևտրային դեբիտորական պարտքերի և պայմանագրային ակտիվների դեպքում, Ընկերությունը կիրառում է ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկման պարզեցված մոտեցում: Հետևաբար, Ընկերությունը չի հետևում պարտքային ռիսկի փոփոխություններին, այլ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին կորուստի պահուստը ճանաչում է՝ հիմք ընդունելով ողջ ժամկետայնության ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստները: Ընկերությունը բանկային հաշիվների և ավանդների, ինչպես նաև առևտրային դեբիտորական պարտքերի համար պահուստը հաշվարկում է՝ հիմք ընդունելով երկարաժամկետ գործընկերոջ ռիսկի վարկանիշը, իսկ տրված փոխառությունների պահուստը՝ հիմք ընդունելով Մուդիզի կողմից տրված ոլորտի դեֆոլտի հավանականությունը:

Ընկերությունը ֆինանսական ակտիվը համարում է դեֆոլտ եղած, եթե դրա գծով պայմանագրային վճարումները 90 օր և ավել ժամկետանց են: Այնուամենայնիվ, որոշակի դեպքերում, Ընկերությունը կարող է ֆինանսական ակտիվը համարել դեֆոլտ եղած, եթե ներքին կամ արտաքին տեղեկատվությունը ցույց է տալիս, որ հավանական չէ, որ Ընկերությունը մինչև Ընկերության կողմից պահվող որևէ պարտքային դիրքի ամրապնդումը հաշվի առնելը ամբողջությամբ կստանա պայմանագրային գումարը: Ֆինանսական ակտիվը դուրս է գրվում, եթե առկա չէ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի վերականգնման ողջամիտ ակնկալիք:

ii. Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Ընկերության ոչ ֆինանսական ակտիվների, բացառությամբ պաշարների և հետաձգված հարկային ակտիվների, հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ որոշելու արդյոք առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված համարվել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ առկա է, ապա գնահատվում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Արժեզրկման ստուգման նպատակով ակտիվները, որոնց արժեզրկումը հնարավոր չէ գնահատել անհատական հիմունքով, խմբավորվում են ակտիվների փոքրագույն խմբերի, որոնք շարունակական օգտագործման արդյունքում առաջացնում են այլ ակտիվներից կամ ակտիվների խմբերից կամ դրամաստեղծ միավորից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր: Ակտիվի կամ դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես հետևյալ երկու մեծություններից առավելագույնը. օգտագործման արժեք և իրական արժեք՝ հանած վաճառքի ծախսերը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի տվյալ շուկայի ներկա գնահատականը և այդ ակտիվին կամ դրամաստեղծ միավորին բնորոշ ռիսկերը:

Արժեզրկումից կորուստ ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է վերջինիս գնահատված փոխհատուցվող գումարը: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Դրամաստեղծ միավորների գծով ճանաչված արժեզրկումից կորուստները տեղաբաշխվում են դրամաստեղծ միավորի կազմի մեջ մտնող ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները համամասնության հիմունքով նվազեցնելու համար:

Նախորդ ժամանակաշրջաններում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները գնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արժեզրկումից վնասների նվազեցման կամ վերացման հայտանիշներ բացահայտելու նպատակով: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ, առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Ընկերությունը՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, ունի ընթացիկ իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, և հավանական է, որ այդ պարտավորությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Պահուստները որոշվում են ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելով հարկումից առաջ այն դրույքով, որն արտացոլում է տվյալ շուկայում փողի ժամանակային արժեքը և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը: Ձեղչի ծախսագրումը ճանաչվում է որպես ֆինանսական ծախս: Ընկերությունը պահուստ է ճանաչում չօգտագործված արձակուրդային վճարների և աշխատակիցներին լրացուցիչ պարգևավճարների գծով:

3. Հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականություններ (շարունակություն)

(կ) Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող շահույթ

Ընկերությունը ներկայացնում է մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային և նոսրացված շահույթի մասին տեղեկատվություն իր սովորական բաժնետոմսերի համար: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է Ընկերության սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը բաժանելով այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի միջին կշռված թվին՝ սեփական բաժնետոմսերի քանակի ճշգրտմամբ: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող նոսրացված շահույթը հաշվարկելու նպատակով Ընկերությունը ճշգրտում է իր սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող շահույթը կամ վնասը և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը՝ սեփական բաժնետոմսերի քանակի ճշգրտմամբ՝ բոլոր նոսրացնող պոտենցիալ սովորական բաժնետոմսերի ազդեցությունը հաշվի առնելով:

(հ) Սեզմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեզմենտը Ընկերության այն բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեության մեջ, որից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր, ներառյալ Ընկերության այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը: Բոլոր գործառնական սեզմենտների գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են Խորհրդի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեությունը գնահատելու նպատակով: Դեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը բաղկացած է մեկ գործառնական սեզմենտից:

(ծ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են բանկերում և դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցներից, ինչպես նաև կարճաժամկետ բարձր իրացվելի ավանդներից՝ ոչ ավելի, քան երեք ամիս մարման ժամկետով, որոնք հեշտությամբ փոխարկվում են ստույգ արժեքով կանխիկի և ենթակա են միմյանալ միսկի:

Դրամական միջոցների հոսքերի հաշվետվության նպատակով դրամական միջոցները և դրամական միջոցների համարժեքները բաղկացած են կանխիկից և կարճաժամկետ ավանդներից, ինչպես սահմանված է վերևում՝ չմարված բանկային օվերդրաֆտներից, քանի որ դրանք համարվում են Ընկերության դրամական միջոցների կառավարման անբաժանելի մասը:

4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ստորև նկարագրված են հրապարակված նոր և փոփոխված ստանդարտներն ու մեկնաբանությունները, որոնք Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների թողարկման ժամանակ դեռևս ուժի մեջ չեն եղել: Ընկերությունը պատրաստվում է կիրառելիության դեպքում ընդունել այս նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, երբ դրանք ուժի մեջ մտնեն:

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր

2017թ. Մայիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 17 “Ապահովագրության պայմանագրեր”, համապարփակ հաշվապահական հաշվառման նոր ստանդարտը, որը նախատեսված է ապահովագրական պայմանագրերի համար: “Ապահովագրության պայմանագրեր” ՖՀՄՍ 17-ը սկզբունքներ է սահմանում սույն ստանդարտի գործողության ոլորտում գտնվող ապահովագրության պայմանագրերի ճանաչման, չափման, ներկայացման և բացահայտման համար: ՖՀՄՍ 17-ը կփոխարինի ՖՀՄՍ 4 “Ապահովագրության պայմանագրեր” ստանդարտին, որը թողարկվել է 2005թ.: ՖՀՄՍ 17-ը կիրառելի է ապահովագրական պայմանագրերի բոլոր տեսակներին (ներառյալ՝ կյանքի ապահովագրություն, ոչ կյանքի ապահովագրություն, ուղղակի ապահովագրություն և վերաապահովագրություն), անկախ ապահովագրություն տրամադրող կազմակերպության տեսակից: ՖՀՄՍ 17-ը նաև կիրառելի է որոշակի երաշխիքների և հայեցողական մասնակցության հատկանիշներով ֆինանսական գործիքների դեպքում: Կիրառելի են որոշակի բացառություններ: ՖՀՄՍ 17-ը սահմանում է հաշվապահական հաշվառման նոր պահանջներ ապահովագրական հատկանիշներով բանկային պրոդուկտների նկատմամբ: Այս պահանջները կարող են ազդել, թե որ գործիքները կամ դրանց բաղադրիչները կներառվեն ՖՀՄՍ 9-ի կամ ՖՀՄՍ 17-ի շրջանակներում:

Վարկային քարտեր և համանման ապրանքներ, որոնք ապահովագրական ծածկույթ են ապահովում թողարկողներից շատերը կարող են շարունակել կիրառել առկա հաշվապահական մոտեցումը՝ որպես ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն ֆինանսական գործիք:

4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 17 Ապահովագրության պայմանագրեր (շարունակություն)

ՖՀՄՍ 17-ը իր շրջանակից բացառում է վարկային քարտերի պայմանագրերը (և այլ նմանատիպ պայմանագրերը, որոնք տրամադրում են կրեդիտային կամ վճարային պայմանավորվածություններ), որոնք համապատասխանում են ապահովագրության պայմանագրի սահմանմանը, միայն այն դեպքում, եթե կազմակերպությունը հաճախորդի հետ պայմանագրի գինը սահմանելիս չի արտացոլում ֆիզիկական անձի հետ կապված ապահովագրական ռիսկի գնահատումը:

Երբ ապահովագրական ծածկույթը տրամադրվում է որպես վարկային քարտի պայմանագրային պայմանների մաս, թողարկողը պարտավոր է՝

- ▶ Առանձնացնել ապահովագրության ծածկույթը և դրա նկատմամբ կիրառելի ՖՀՄՍ 17,
- ▶ Այլ բաղադրիչների նկատմամբ գործադրել այլ կիրառելի ստանդարտներ (Օրինակ է ՖՀՄՍ 9, ՖՀՄՍ 15, Հասույթ գնորդների հետ պայմանագրերիցը կամ ՀՀՄՍ 37, Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ:

Վարկային պայմանագրերը, որոնք համապատասխանում են ապահովագրության սահմանմանը, բայց ապահովագրական իրադարձությունների փոխհատուցումը սահմանափակում են այն չափով, որն այլապես պահանջվում է ապահովագրի՝ պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունը մարելու համար: Այդպիսի վարկերի թողարկողները, օրինակ՝ մահվան իրաժարմամբ վարկերը, ունեն տարբերակ կիրառելու ՖՀՄՍ 9-ը կամ ՖՀՄՍ 17-ը: Ընտրությունը կատարվում է պորտֆելի մակարդակով և համարվում է անփոփոխ:

ՖՀՄՍ 17-ը ուժի մեջ է մտնում 2023թ.-ի հունվարի 1-ից սկսվող կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ պահանջելով համեմատելի տվյալներ: Վաղ կիրառումը թույլատրելի է այն պայմանով, որ կազմակերպությունը նաև կիրառում է ՖՀՄՍ 9 և ՖՀՄՍ 15, ՖՀՄՍ 17 առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվից ի վեր կամ դրանից առաջ:

Ներկայումս Ընկերությունը գտնվում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 17-ի ընդունման ազդեցության գնահատման փուլում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում. Պարտավորությունների դասակարգումը որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ

2020 թ. հունվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 1-ի 69-ից 76 պարբերություններում՝ պարտավորությունները որպես ընթացիկ կամ ոչ ընթացիկ դասակարգելու պահանջները հստակեցնելու համար: Փոփոխությունները պարզաբանում են.

- ▶ Ինչ է նշանակում մարումը հետաձգելու իրավունք,
- ▶ Որ հետաձգելու իրավունքը պետք է գոյություն ունենա հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին
- ▶ Որ դասակարգման վրա չի ազդում կազմակերպության՝ հետաձգելու իրավունքը օգտագործելու հավանականությունը
- ▶ Որ միայն այն դեպքում, երբ փոխարկելի պարտավորության մեջ ներդրված ածանցյալ գործիքն ինքնին հանդիսանում է բաժնային գործիք, ապա պարտավորության պայմանները չեն ազդի դրա դասակարգման վրա:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը իր ընթացիկ գործունեության վրա:

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների սահմանում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 8 ստանդարտում

2021 թվականի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՀՀՄՍ 8-ում, որտեղ ներկայացված է «հաշվապահական հաշվառման գնահատումների» սահմանումը: Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղման տարբերությունը: Ինչպես նաև, դրանք պարզաբանում են, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման հիմունքները և ելակետային տվյալները՝ հաշվապահական հաշվառման գնահատումներ մշակելու համար:

Փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և հաշվապահական հաշվառման գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղաժամկետ կիրառումը թույլատրելի է, եթե այդ փաստը բացահայտվում է: Ակնկալվում է, որ փոփոխությունները էական ազդեցություն չեն ունենա Ընկերության ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4. Հրապարակված, բայց դեռ ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ (շարունակություն)

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտում – Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում

2021թ.-ի փետրվարին ՀՀՄՍ-ն հրապարակել է փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1-ում և ՖՀՄՍ Գործնական ցուցումներ 2-ում («Էականության մասին դատողությունների կիրառում»), որտեղ ներկայացված են ուղեցույցներ և օրինակներ՝ օգնելու կազմակերպություններին կիրառել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վերաբերյալ էականության դատողությունները: Փոփոխությունների նպատակն է օգնել կազմակերպություններին ներկայացնել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության առավել օգտակար բացահայտումները՝ փոխարինելով նշանակալի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման պահանջով և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե կազմակերպություններն ինչպես պետք է կիրառեն էականության հայեցակարգը՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում 2023թ. հունվարի 1-ին կամ այդ ամսաթվից սկսվող տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանների համար՝ թույլատրելով վաղաժամկետ կիրառումը: Քանի որ Գործնական Ցուցումներ 2-ի փոփոխությունները ներկայացնում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության էականության սահմանման կիրառման ոչ պարտադիր ուղեցույց, այս փոփոխությունների համար ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի սահմանման անհրաժեշտություն չկա:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է փոփոխությունների ազդեցությունը Ընկերության հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունների բացահայտումների վրա:

Մեկ գործարքից առաջացած ակտիվներին և պարտավորություններին վերաբերող հետաձգված հարկ (ՀՀՄՍ 12 փոփոխություններ)

2021 թվականի մայիսին Խորհուրդը հրապարակեց ՀՀՄՍ 12-ի փոփոխությունները, որոնք ներառում են ՀՀՄՍ 12-ի համաձայն նախնական ճանաչման բացառման շրջանակը, այն այլևս չի կիրառվում այն գործարքների մասով, որոնք հանգեցնում են հավասարապես հարկվող և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների: Փոփոխությունները պետք է կիրառվեն այն գործարքների համար, որոնք տեղի են ունենում ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում կամ դրանից հետո: Ինչպես նաև, ներկայացված ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանի սկզբում պետք է ճանաչվեն նաև հետաձգված հարկային ակտիվը (եթե առկա է բավարար հարկվող շահույթ) և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վարձակալության և ապագործարկման պարտավորությունների հետ կապված բոլոր նվազեցվող և հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար:

Ընկերությունը ներկայումս գնահատում է այս փոփոխությունների ազդեցությունը:

5. Սեզմենտային տեղեկատվություն

Ընկերության հիմնական գործունեությունն է մոլիբդենի խտանյութից ֆերոմոլիբդենի և եռակալած մետաղական մոլիբդենի արտադրությունը: 2015 թվականից առաջ և 2017 թվականի ընթացքում Ընկերությունը նաև արտադրել և վաճառել է իր սեփական ֆերոմոլիբդենը և եռակալած մետաղական մոլիբդենը: 2021 թվականի ընթացքում Ընկերությունը իր տարածքում նաև արտադրել և վաճառել է պղնձի օքսիդ:

Քանի որ ծառայությունների մատուցումը և արտադրանքի վաճառքը վերաբերում են մոլիբդենի խտանյութի մշակման գործունեությանը, Ղեկավարությունը համարում է, որ Ընկերությունը կազմված է մեկ հաշվետու գործառնական սեզմենտից: Ընկերության միակ գործառնական սեզմենտի գործառնական արդյունքները պարբերաբար վերանայվում են Տնօրենների խորհրդի կողմից՝ սեզմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելու և դրա գործունեությունը գնահատելու նպատակով:

6. Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Հասույթ մատուցված ծառայություններից (մոլիբդենի խտանյութի վերամշակում, Հայաստան)	7,875,667	8,059,322
Հասույթ վաճառված արտադրանքից (պղնձի օքսիդ, Շվեյցարիա)	–	41,287
Հասույթ մատուցված այլ ծառայություններից (Հայաստան)	42,603	18,062
	7,918,270	8,118,671

2015թ. սկսած Ընկերությունը աշխատում է նախկին կապակցված կողմի հետ կնքված խտանյութի վերամշակման պայմանագրի շրջանակներում, որի համաձայն Ընկերությունը ստանում է մոլիբդենի խտանյութը և վերամշակում է այն ֆերոմոլիբդենի: Համաձայն պայմանագրի Ընկերության միակ կատարման ենթակա պարտականությունն է մոլիբդենի վերամշակումը, և սույն ծառայության գինը ձևավորվում է վերամշակված խտանյութի քանակի հիման վրա:

7. Վաճառքի ինքնարժեք

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Նյութեր	3,553,943	2,762,178
Աշխատավարձ	1,360,462	1,296,394
Մաշվածություն	780,727	650,598
Գազ	339,799	348,406
Նորոգում և սպասարկում	186,038	145,701
Էլեկտրաէներգիա	137,824	116,234
Ստացված ծառայություններ	52,101	75,005
Ջուր	10,849	9,311
	6,421,743	5,403,827

8. Վարչական ծախսեր

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Աշխատավարձ	618,300	535,459
Կառավարման վճար	67,242	64,883
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	50,785	65,713
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	34,031	34,814
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	28,255	21,927
Օժանդակ նյութեր	23,058	17,785
Մասնագիտական ծառայություններ	20,403	14,503
Բանկային ծախսեր	17,222	35,827
Գործուղման ծախսեր	14,423	15,387
Այլ	26,093	32,057
	899,812	838,355

9. Այլ գործառնական ծախսեր

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Նվիրատվություններ	64,380	52,451
Մաշվածություն	38,920	68,947
Վնասված հիմնական միջոցների դուրսգրում	12,379	40,721
Արտադրության պարապյուրդի ծախսեր	7,819	10,349
Բնապահպանական վճար	–	9,395
Այլ	2,585	1,905
	126,083	183,768

10. Ֆինանսական եկամուտ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար ֆինանսական եկամուտը կազմել է 649,743 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 910,820 հազար ՀՀ դրամ) և ներառում է բանկային ավանդներից և նախկին կապակցված կողմին տրված կանխավճարից ստացված տոկոսային եկամուտները:

11. Շահութահարկի գծով ծախս

(ա) Շահույթում կամ վնասում ճանաչված գումարներ

Ընկերությունը շահութահարկը վճարում է հայկական ընկերությունների համար կիրառելի 18% դրույթով 2022թ.-ի հունվարի 1-ից սկսած (2021թ.՝ 18%):

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		
Ընթացիկ տարվա ծախս	(187,240)	(444,929)
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(9,555)	(323)
	(196,795)	(445,252)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		
Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում	(41,842)	129,656
	(238,637)	(315,596)

Գործող հարկային դրույթի համադրում

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Շահույթ նախքան հարկումը	1,688,641	2,425,506
Շահութահարկ կիրառելի հարկային դրույթով	(303,955)	(436,591)
Նախորդ ժամանակաշրջանի շահութահարկի ճշգրտում	(9,555)	(323)
Չհարկվող եկամուտ	74,873	121,318
	(238,637)	(315,596)

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում

Ֆինանսական հաշվառման և հարկման նպատակներով կիրառվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ նվազեցրել են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորությունները, որոնք առաջացել են 2021 թվականին: Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները չեն մարվում՝ գործող հարկային օրենսդրությանը համաձայն:

2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում տեղի ունեցած ժամանակավոր տարբերությունների շարժը ներկայացված է ստորև.

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>Մնացորդը 2022թ հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ճանաչված</i>	<i>Մնացորդը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>
Հիմնական միջոցներ	(314,638)	(37,123)	(351,761)
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ	80,494	(8,337)	72,157
Պաշարներ	61,100	951	62,051
Պահուստներ	20,031	1,548	21,579
Ժամկետային ավանդներ	1,223	(1,223)	-
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	625	(4)	621
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	40	(20)	20
Վճարման ենթակա շահաբաժիններ	-	2,366	2,366
	(151,125)	(41,842)	(192,967)

11. Շահութահարկի գծով ծախս (շարունակություն)

(բ) Ժամանակավոր տարբերությունների շարժը տարվա ընթացքում (շարունակություն)

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Մնացորդը 2021թ հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	<i>Շահույթում կամ վնասում ձանաչված</i>	<i>Մնացորդը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ</i>
Հիմնական միջոցներ	(318,625)	3,987	(314,638)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումների օտարումից դեբիտորական պարտքեր	(115,846)	115,846	–
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ	72,470	8,024	80,494
Պաշարներ	60,868	232	61,100
Պահուստներ	19,571	460	20,031
Ժամկետային ավանդներ	–	1,223	1,223
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	573	52	625
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	208	(168)	40
	(280,781)	129,656	(151,125)

12. Հիմնական միջոցներ

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Հող և շենքեր</i>	<i>Մեքենա- սարքա- վորումներ</i>	<i>Փոխադրա- միջոցներ</i>	<i>Տնտեսա- կան գույք</i>	<i>Կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցներ</i>	<i>Ընդամենը</i>
Սկզբնական արժեք						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3,893,411	5,482,590	218,076	362,838	1,796,939	11,753,854
Ավելացումներ	356,344	198,362	5,114	25,119	87,793	672,732
Օտարումներ և դուրսգրումներ	–	(30,743)	(2,245)	(3,132)	–	(36,120)
Տեղափոխումներ	623,205	834,928	–	9,710	(1,467,843)	–
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4,872,960	6,485,137	220,945	394,535	416,889	12,390,466
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4,872,960	6,485,137	220,945	394,535	416,889	12,390,466
Ավելացումներ	270,656	269,670	30,957	45,229	452,504	1,069,016
Օտարումներ և դուրսգրումներ	(5,488)	(71,783)	(22,534)	(15,938)	–	(115,743)
Տեղափոխումներ	107,589	29,182	–	1,082	(137,853)	–
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,245,717	6,712,206	229,368	424,908	731,540	13,343,739
Մաշվածություն						
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(794,411)	(2,644,536)	(161,618)	(183,433)	–	(3,783,998)
Տարվա մաշվածություն	(198,891)	(512,089)	(29,089)	(61,579)	–	(801,648)
Օտարումներ և դուրսգրումներ	–	17,699	783	1,843	–	20,325
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(993,302)	(3,138,926)	(189,924)	(243,169)	–	(4,565,321)
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(993,302)	(3,138,926)	(189,924)	(243,169)	–	(4,565,321)
Տարվա մաշվածություն	(260,792)	(530,697)	(15,740)	(59,729)	–	(866,958)
Օտարումներ և դուրսգրումներ	1,274	67,181	21,232	14,706	–	104,393
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1,252,820)	(3,602,442)	(184,432)	(288,192)	–	(5,327,886)
Հաշվեկշռային արժեք						
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,879,658	3,346,211	31,021	151,366	416,889	7,825,145
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,992,897	3,109,764	44,936	136,716	731,540	8,015,853

12. Հիմնական միջոցներ (շարունակություն)

Մաշվածության ծախս

2022թ. ընթացքում 780,727 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 650,598 հազար ՀՀ դրամ) գումարով մաշվածության ծախսը ճանաչվել է վաճառքի ինքնարժեքի կազմում, 50,785 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 65,713 հազար ՀՀ դրամ) գումարով վարչական ծախսերում, 38,920 հազար ՀՀ դրամ (2021 թ.՝ 68,947 հազար ՀՀ դրամ) գումարով՝ այլ գործառնական ծախսերում: 2,757 հազար ՀՀ դրամ մաշվածություն ծախսագրվել է անավարտ արտադրանքի ինքնարժեքից (2021թ.՝ 17,083 հազար ՀՀ դրամ մաշվածություն կապիտալացվել է անավարտ արտադրանքի ինքնարժեք): Վարչական ծախսերում ներառված 717 հազար ՀՀ դրամը ներկայացնում է ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի ծախսը (2021թ.՝ 693 հազար ՀՀ դրամ):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամբողջությամբ մաշված հիմնական միջոցների համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմել է 1, 709,899 հազար ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 1,141,739 հազար ՀՀ դրամ):

13. Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումներ		
«Մետաղագործ» ՓԲԸ	5,000	5,000
	5,000	5,000

«Մետաղագործ» ՓԲԸ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության բաժնեմասը «Մետաղագործ» ՓԲԸ-ի կապիտալում կազմել է 15.94% (2021թ.՝ 15.94%):

14. Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
«Հին Արենի» ՓԲԸ	197,390	151,075
	197,390	151,075

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը բաժնեմասը «Հին Արենի» ՓԲԸ-ի կապիտալում կազմել է 23.6% (2021թ.՝ 23.6%): «Հին Արենի» ՓԲԸ-ն զբաղվում է գինու արտադրությամբ Հայաստանում:

2022 թվականի ընթացքում Ընկերությունը բանակցություններ է վարել երրորդ կողմի հետ Հին Արենի ՓԲԸ-ի իր բաժնեմասերի վաճառքի վերաբերյալ և ճանաչել է արժեզրկման հակադարձումը 51,309 հազար դրամի չափով: Փաստացի գործարքը կատարվել է 2023թ. հունվարի 3-ին 197,390 հազար դրամ գումարով:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը որոշել է, որ առկա է ասոցիացված կազմակերպությունում կատարված ներդրման արժեզրկման վկայություն: 2021թ.-ի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ասոցիացված կազմակերպությունում կատարված ներդրման՝ որպես առանձին դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը որոշվել է զեղչված դրամական հոսքերի մեթոդով՝ կիրառելով 10.1% զեղչման դրույք և վերահսկողության բացակայությամբ պայմանավորված 27.9% զեղչ: Արդյունքում Ընկերությունը ճանաչել է ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման արժեզրկումից կորուստ՝ 26,570 հազար ՀՀ դրամի չափով:

Ստորև ներկայացված է ասոցիացված կազմակերպությունում կատարված ներդրման հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունների վերլուծությունը.

<i>ՄԻԼԻԱՐԴ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Մնացորդն առ 1 հունվարի	151,075	175,652
Ընկերության բաժնեմասը տարվա (վնասում)/շահույթում	(4,994)	1,993
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման արժեզրկման հակադարձում/(արժեզրկումից կորուստ)	51,309	(26,570)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի	197,390	151,075

14. Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրումներ (շարունակություն)

Ստորև բերված աղյուսակը ներկայացնում է «Հին Արենի» ՓԲԸ -ում ներդրման ամփոփ ֆինանսական տեղեկատվությունը.

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ	221,459	308,135
Ընթացիկ ակտիվներ	413,249	463,324
Ընթացիկ պարտավորություններ	(16,768)	(20,628)
Զուտ ակտիվներ	617,940	750,831
Ընկերության բաժնեմասը զուտ ակտիվներում	146,081	177,645
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման արժեզրկման հակադարձում/(արժեզրկումից կորուստ)	51,309	(26,570)
Ասոցիացված կազմակերպությունում ներդրման հաշվեկշռային արժեքը	197,390	151,075
Հասույթ	273,014	182,895
Վաճառքի ինքնարժեք	(158,790)	(75,482)
Վարչական ծախսեր	(104,874)	(103,737)
Այլ գործառնական գործունեությունից արդյունք	(28,463)	5,264
Զուտ ֆինանսական ծախս	(2,014)	(508)
(Վնաս)/շահույթ մինչև հարկումը	(21,127)	8,432
Ընկերության բաժնեմասը տարվա (վնասում)/շահույթում	(4,994)	1,993

15. Կանխավճարներ

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Ոչ ընթացիկ կանխավճարներ		
Մոլիբդենի խտանյութ գնելու համար տրված կանխավճարներ	–	9,678,800
Կանխավճարներ հիմնական միջոցների գծով	58,553	227,573
	58,553	9,906,373
Ընթացիկ կանխավճարներ		
Մոլիբդենի խտանյութ գնելու համար տրված կանխավճարներ	9,678,800	–
Կանխավճարներ նյութեր ձեռք բերելու համար	50,327	50,748
Կանխավճարներ ծառայությունների դիմաց	2,033	17,263
Այլ կանխավճարներ	2,378	2,671
	9,733,538	70,682

Մոլիբդենի խտանյութի համար ոչ ընթացիկ կանխավճարներ են տրվել: Մատակարարման պայմանագրի 2021թ.-ի փոփոխությունների համաձայն՝ խտանյութը պետք է մատակարարվի 2022-2023 թթ. ընկած ժամանակահատվածում (ի սկզբանե՝ 2021թ.-ին): Տոկոսները զանձվում են մնացորդի գծով նախքան մատակարարումը մեկ ամսվա Libor գումարած 4.95% տոկոսադրույքով: 2022թ. ընթացքում վճարվել են 518,441 հազար ՀՀ դրամի չափով հաշվեզրված տոկոսները (2021թ.՝ 518,441 հազար ՀՀ դրամ):

16. Պաշարներ

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Հումք և սպառողական նյութեր՝ ինքնարժեքով	794,308	568,582
Պահեստամասեր՝ ինքնարժեքով	72,081	100,987
Անավարտ արտադրանք՝ ինքնարժեքով	69,098	82,579
Հումք ձանապարհին	36,351	38,925
Պատրաստի արտադրանք՝ ինքնարժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով	24,563	24,563
Շինարարական նյութեր՝ ինքնարժեքով	11,216	11,010
Այլ	149,285	83,605
	1,156,902	910,251

17. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

<i>ՄԸԸ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Ընթացիկ		
Առևտրային դեբիտորական պարտքեր	1,334,780	1,430,833
Ստացվելիք տոկոսներ	61,479	41,753
Այլ դեբիտորական պարտքեր	7,971	1,630
	1,404,230	1,474,216
Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ	(3,449)	(3,467)
	1,400,781	1,470,749

2022 և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի Ընկերությունը չի ունեցել արժեզրկված կամ ժամկետանց առևտրային դեբիտորական պարտքեր: Ընթացիկ առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերը տոկոսային չեն և հիմնականում մարվում են 30-90 օրերի ընթացքում:

18. Ժամկետային ավանդներ

<i>ՄԸԸ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Ընթացիկ ավանդներ		
5 խոշորագույն հայկական բանկեր	-	1,942,114
	-	1,942,114
Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ	-	(6,793)
	-	1,935,321

19. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

<i>ՄԸԸ ՀՀ դրամ</i>	<i>2022թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Բանկային հաշիվների մնացորդներ	696,524	3,836,437
Կարճաժամկետ ավանդներ	400,000	-
Կանխիկ դրամարկղում	-	19
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունում	1,096,524	3,836,456
Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ	(111)	(225)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում	1,096,413	3,836,231

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերությունը հայկական խոշոր բանկերից մեկում ունի ՀՀ դրամով ավանդ մինչև տաս օր մնացյալ մարման ժամկետով և տարեկան 7% պայմանագրային տոկոսադրույքով:

20. Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստ

Ստորև նկարագրված է ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի շարժը.

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>ժամկետային ավանդներ</i>	<i>Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ</i>	<i>Անևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր</i>	<i>Ընդամենը</i>
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	1,159	330,098	331,257
Նոր ձևավորված ակտիվներ	6,793	–	291	7,084
Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի վերագնահատում	–	–	–	–
Մարում	–	(934)	(326,922)	(327,856)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,793	225	3,467	10,485
Նոր ձևավորված ակտիվներ	–	111	3,449	3,560
Ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի վերագնահատում	–	–	–	–
Մարում	(6,793)	(225)	(3,467)	(10,485)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	–	111	3,449	3,560

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվել են Փուլ 1-ում (2021թ.՝ Փուլ 1-ում):

21. Կապիտալ և պահուստներ

(ա) Բաժնետիրական կապիտալ

<i>Սովորական բաժնետոմսեր</i>	<i>Սովորական բաժնետոմսեր</i>	
	<i>2022 թ.</i>	<i>2021 թ.</i>
Հայտարարված բաժնետոմսեր	69,093	69,093
Անվանական արժեք	<< 10,000 դրամ	<< 10,000 դրամ
Հունվարի 1-ի և դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված, ամբողջովին վճարված	69,093	69,093

2022 և 2021թթ. դեկտեմբերի դրությամբ Ընկերության բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 690,930 հազար ՀՀ դրամ: Բոլոր մնացած պահուստները այնպիսին են, ինչպես նշված է սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունում:

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Ընկերության բաժնետերերի ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

Ընկերության բաժնետոմսերը թույլատրվում է վաճառել Հայաստանում կարգավորվող շուկայում:

(բ) Շահաբաժիններ

Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն՝ Ընկերության բաշխման ենթակա պահուստները սահմանափակվում են Ընկերության ՖՎՄ-ների համաձայն պատրաստված ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցված չբաշխված շահույթի մնացորդով: Շահաբաժինների բաշխումը արգելվում է, եթե ընկերության զուտ ակտիվների արժեքը փոքր է ընկերության կանոնադրական կապիտալի գումարից կամ այդ գումարից փոքր կդառնա շահաբաժինների վճարման հետևանքով:

2022թ. ընթացքում 11,611,148 հազար ՀՀ դրամի շահաբաժիններ են հայտարարվել (2021թ.՝ 10,183,062 հազար ՀՀ դրամ): Մեկ բաժնետոմսի շահաբաժինը կազմել է 63.7 հազար ՀՀ դրամ միջանկյալ շահաբաժինների համար և 104.4 հազար դրամ տարեկան շահաբաժինների համար (2021թ.՝ 49.1 հազար ՀՀ դրամ միջանկյալ շահաբաժինների համար և 98.2 հազար դրամ տարեկան շահաբաժինների համար):

21. Կապիտալ և պահուստներ (շարունակություն)

(գ) Կապիտալի կառավարում

Ընկերությունը չունի կապիտալի կառավարման ձևակերպված քաղաքականություն, սակայն դեկավարությունը ձգտում է ապահովել կապիտալի բավարար բազա՝ Ընկերության գործառնական և ռազմավարական պահանջները բավարարելու համար: Ղա իրագործվում է դրամական միջոցների արդյունավետ կառավարման, Ընկերության հասույթի և շահույթի շարունակական վերահսկման ու հիմնականում Ընկերության գործառնական գործունեության դրամական միջոցների հոսքերով ֆինանսավորվող երկարաժամկետ ներդրումային ծրագրերի միջոցով: Ձեռնարկելով այս քայլերը՝ Ընկերությունը շահույթի կայուն աճի նպատակ ունի:

Տարվա ընթացքում կապիտալի կառավարման նկատմամբ կիրառվող Ընկերության մոտեցումը չի փոփոխվել: Ընկերության նկատմամբ կիրառելի չեն կապիտալի հետ կապված արտաքին պահանջներ:

22. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

<i>Օ00 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022 թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի գծով	93,597	91,915
Կրեդիտորական պարտքեր հումքի ձեռքբերման գծով	60,278	42,366
Կրեդիտորական պարտքեր կոմունալ վճարների գծով	55,536	56,573
Կրեդիտորական պարտքեր կառավարման վճարների գծով	21,213	34,747
Կրեդիտորական պարտքեր հիմնական միջոցի ձեռքբերման գծով	6,793	13,635
Այլ	13,180	10,516
	250,597	249,752

23. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում

(ա) Իրական արժեք

Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերության դրամական միջոցների և կարճաժամկետ ավանդների, դեբիտորական պարտքերի, կրեդիտորական պարտքերի և այլ ընթացիկ պարտավորությունների իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են վերջիններիս հաշվեկշռային արժեքներին, ինչը հիմնականում պայմանավորված է այս գործիքների կարճաժամկետ բնույթով: Իրական արժեքների գնահատումները կատարվում են ըստ 3 մակարդակից բաղկացած չափման հիերարխիայի:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքներն օգտագործելիս՝ Ընկերությունը ենթարկվում է հետևյալ ռիսկերին.

- ▶ պարտքային ռիսկ,
- ▶ իրացվելիության ռիսկ,
- ▶ շուկայական ռիսկ:

i. Ռիսկերի կառավարման հիմունքներ

Ղեկավարությունը պատասխանատվություն է կրում Ընկերության ռիսկերի կառավարման համակարգի մշակման և վերահսկողության համար:

Ընկերության ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել և վերլուծել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Ընկերությունը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և համակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների ու Ընկերության գործունեության փոփոխությունների արտացոլման նպատակով: Ղա ընթացների, կառավարման ստանդարտների և ընթացակարգերի միջոցով Ընկերությունը նպատակ ունի ձևավորել վերահսկման կանոնակարգված ու կառուցողական միջավայր, որտեղ բոլոր աշխատակիցները հստակ պատկերացում կունենան իրենց դերի և պարտականությունների մասին:

23. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

ii. Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ պատվիրատուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը ներկայացնում է պարտքային ռիսկին ենթարկվածության ամբողջական չափը:

Առևտրային դեբիտորական պարտքեր

Ընկերության հասույթի գերակշռող մասը վերագրելի է մեկ նախկին կապակցված կողմին մատուցվող ծառայության մատուցման գործարքներին: Պատմականորեն Ընկերությունը վնաս չի կրել այդ կողմի հետ իրականացված գործարքներից: Ընկերությունը չի պահանջում գրավ առևտրային դեբիտորական պարտքերի գծով:

Ղրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ և ժամկետային ավանդներ

Ղրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և ժամկետային ավանդները պահվում են հեղինակավոր հայկական բանկերում, և Ընկերությունը չի ակնկալում, որ այդ բանկերը չեն կատարի իրենց պարտականությունները:

Տրված վարկեր և փոխառություններ

Ընկերության քաղաքականության համաձայն՝ փոխառությունները տրամադրվում են միայն կապակցված կողմերին, և այդ փոխառությունների գծով գրավ չի պահանջվում: Տրամադրված փոխառությունները ժամկետանց չեն, և ղեկավարությունն ակնկալում է, որ գումարները կմարվեն:

iii. Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Ընկերությունը կարող է ունենալ դժվարություններ իր ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնց մարումը պահանջում է դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի տրամադրում: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման հարցում Ընկերության մոտեցումն է հնարավորինս ապահովել բավարար իրացվելիություն՝ բնականոն և արտակարգ իրավիճակներում պարտավորությունները կատարելու համար՝ առանց անընդունելի կորուստներ կրելու կամ Ընկերության հեղինակություն վտանգելու:

Ենթարկվածությունն իրացվելիության ռիսկին

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների պայմանագրային ժամկետայնությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Այլուսակներում ներկայացված են համախառն և չգեղչված գումարները, որոնք ներառում են գնահատված տոկոսների վճարումները՝ առանց հաշվանցման համաձայնագրերի ազդեցության:

Զի ակնկալվում, որ ժամկետայնության վերլուծությունում ներառված դրամական միջոցների հոսքերը կարող են ամառանալ շատ ավելի վաղ ժամկետներում կամ շատ ավելի տարբեր գումարների չափով:

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2022թ.</i>			
	<i>Հաշվեկշռային արժեք</i>	<i>Ղրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր</i>	<i>Մինչև 2 ամիս</i>	<i>Մինչև 1 տարի</i>
<i>Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր</i>	250,597	250,597	250,597	–
<i>Շահաբաժինների գծով կրեդիտորական պարտքեր</i>	8,354,908	8,354,908	–	8,354,908
	8,605,505	8,605,505	250,597	8,354,908

23. Իրական արժեք և ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում (շարունակություն)

000 ՀՀ դրամ	31 դեկտեմբերի 2021թ.			
	Հաշվեկշռային արժեք	Պրամական միջոցների պայմանագրային հոսքեր	Մինչև 2 ամիս	Մինչև 1 տարի
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	249,752	249,752	249,752	–
Շահաբաժինների գծով կրեդիտորական պարտքեր	3,443,929	3,443,929	–	3,443,929
	3,693,681	3,693,681	249,752	3,443,929

iv. Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Ընկերության եկամուտների կամ վերջինիս ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության ռիսկն է շուկայական գների, այդ թվում՝ արտարժույթի փոխարժեքների, տոկոսադրույքների և բաժնետոմսերի գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Արտարժույթի ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է արտարժույթի ռիսկին այնքանով, որքանով չեն համապատասխանում Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այն արժույթները, որոնցով արտահայտված են գնումները, ավանդները, դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները և տրված փոխառությունները: Այս գործարքները հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով:

Զգայունության վերլուծություն

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի հնարավոր արժևորումը (արժեզրկումը) ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ կազդեր արտարժույթով արտահայտված ֆինանսական գործիքների չափման և շահույթի կամ վնասի վրա ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս ենթադրվում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ և հաշվի չի առնվում կանխատեսվող վաճառքների և գնումների ազդեցությունը:

Զգայունության վերլուծություն

000 ՀՀ դրամ	Արժևորում	
	Շահույթ կամ վնաս	Շահույթ կամ վնաս
31 դեկտեմբերի 2022թ.		
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 5% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	(405,752)	405,752
31 դեկտեմբերի 2021թ.		
ՀՀ դրամի փոխարժեքի 5% փոփոխություն ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ	(94,168)	94,168

24. Պայմանական պարտավորություններ

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Ընկերությունը չունի ամբողջական ապահովագրական ծածկույթ իր բոլոր շենքերի և սարքավորումների համար, ինչպես նաև ապահովագրված չէ գործունեության ընդհատումից և երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորություններից, որոնք կարող են առաջանալ գույքին կամ շրջակա միջավայրին վնաս հասցնելուց: Ընկերության տարածքում տեղի ունեցած պատահարների կամ գործունեության հետևանքով: Քանի դեռ Ընկերությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չէ, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է զգալի անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

24. Պայմանական պարտավորություններ (շարունակություն)

(բ) Շրջակա միջավայրի պահպանություն

Ընկերության գործունեությունը կարգավորվում է բազմաթիվ պետական օրենքներով և կանոնակարգերով, որոնք կառավարում են օդը և ջուրն աղտոտող նյութերի արտանետումը, թափոնների արտադրությունը, գործածումը և պահպանումը: Ղեկավարությունը գտնում է, որ Ընկերությունը բավարարել է շրջակա միջավայրի պահպանության հետ կապված կառավարության պահանջները, այդ իսկ պատճառով, Ընկերությունը պահուստ չի ձևավորել շրջակա միջավայրի պահպանության գծով հնարավոր պարտավորությունների համար, քանի որ ղեկավարությունը հավանական չի համարում նման պայմանական պարտավորությունների առաջացումը մոտ ապագայում: Այնուամենայնիվ, բնապահպանության հարցերը կարգավորող ՀՀ օրենսդրությունը զարգացման փուլում է, և այդ օրենսդրության ու վերջինիս մեկնաբանությունների հնարավոր փոփոխությունները կարող են էական պարտավորություններ առաջացնել ապագայում:

25. Կապակցված կողմեր

(ա) Վերահսկողություն

Ընկերության անմիջական մայր կազմակերպությունն է հանդիսանում «Քրոնիմետ Ֆերրոլեգ» ՍՊԸ-ն (Գերմանիա): Ընկերության վերջնական մայր կազմակերպությունն է «Քրոնիմետ Հոլդինգ» ՍՊԸ-ն, որը վերահսկվում է Գյունտեր Պիլարսկու և Յուրգեն Պիլարսկու կողմից:

(բ) Գործարքներ առանցքային ղեկավար անձնակազմի հետ

Ղեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար առանցքային ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը ներկայացված է ստորև`

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>2022 թ.</i>	<i>2021թ.</i>
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ, ներառյալ հարկերը	268,519	209,183

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Գործարքի գումարը</i>		<i>Մնացորդն առ</i>	
	<i>2022 թ.</i>	<i>2021թ.</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2022թ.</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2021թ.</i>
Արտադրանքի և ծառայությունների վաճառք				
Ղեկավարության ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	4,731	5,439,571	-	1,870
Նյութերի և ծառայությունների ձեռքբերում				
Վերջնական մայր կազմակերպություն	67,300	66,104	21,213	34,747
Ղեկավարության ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ	22,420	40,070	-	-

25. Կապակցված կողմեր (շարունակություն)**(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ (շարունակություն)**

<i>000 ՀՀ դրամ</i>	<i>Հայտարարված շահաբաժիններ</i>		<i>Մնացորդն առ</i>	
	<i>2022 թ.</i>	<i>2021թ.</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2022թ.</i>	<i>31 դեկտեմբերի 2021թ.</i>
Շահաբաժինների գծով կրեդիտորական պարտքեր				
Մայր կազմակերպություններ	11,572,328	10,149,017	8,315,474	3,414,918

26. Հաշվետու ժամանակահատվածից հետո տեղի ունեցած իրադարձություններ

2023թ. հունվարի 3-ին Ընկերությունը երրորդ կողմին վաճառել է իր ներդրումը Հին Արենի ՓԲԸ-ում 197,390 հազար դրամ գումարի դիմաց:

«ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ»

ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

Ներածություն

«Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերությունը (Ընկերություն) 1968թ. հիմնադրված Մաքուր երկաթի փորձա-արդյունաբերական գործարանի իրավահաջորդն է: Գործարանը 1995թ. սեփականաշնորհման արդյունքում վերակազմավորվել է «Մաքուր երկաթի գործարան» բաց բաժնետիրական ընկերության:

Ընկերության հիմնական գործունեությունը ֆերոմոլիբդենի և եռակալված մետաղական մոլիբդենի արտադրությունն է: 2015թ. Ընկերությունը սկսել է մատուցել մոլիբդենի խտանույթի վերամշակման ծառայություններ: 2016թ Ընկերությունը ժամանակավորապես դադարեցրել է եռակալված մետաղական մոլիբդենի արտադրությունը տեխնոլոգիական վերազինում իրականացնելու նպատակով: 2020թ-ից Ընկերությունը սկսել է արտադրել և վաճառել պղնձի տեխնիկական օքսիդ:

Ընկերության հասարակ անվանական բաժնետոմսերը թույլատրված են ազատ շուկայում (C) առևտրին «ՆԱՄԴԱՔ ՕԷՄԷՔՍ ԱՐՄԵՆԻԱ» ԲԲԸ-ի կողմից: Ընկերությունը՝ որպես հաշվետու թողարկող, հետևում է ՀՀ Կառավարության 30.12.2010թ. թիվ 1769-Ա որոշմամբ հաստատված Հայաստանի Հանրապետության Կորպորատիվ կառավարման կանոնագրքի դրույթներին:

1. Ընկերության գործունեության հիմնական ցուցանիշները 2022թ.

Ընկերության հաշվետու տարվա հասույթը կազմել է 7,918,270 հազ ՀՀ դրամ, որից 7,875,667 հազ. ՀՀ դրամը ձևավորվել է Զանգեզուրի Պղնձամոլիբդենային Կոմբինատ ՓԲԸ-ին մոլիբդենի կոնցենտրատի վերամշակման ծառայությունների մատուցումից: Այսպես, 2022թ Ընկերությունը վերամշակել է 7,756 տոննա մոլիբդենի կոնցենտրատ՝ 3,451 տոննա մոլիբդենի պարունակությամբ (2021թ 7,004 տոննա կոնցենտրատ՝ 3,057 տոննա մոլիբդենի պարունակությամբ): Չնայած արտադրության ծավալների աճին Ընկերության հասույթը 2022թ-ին 2021թ -ի համեմատությամբ նվազել է 200,401 հազ ՀՀ դրամով կամ 2%-ով բացառապես ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի արժեզրկման արդյունքում վերամշակման վճարի նվազման հետևանքով: Արդյունքում Ընկերության համախառն շահույթը և գործառնական շահույթը նվազել են 1,218,317 հազ ՀՀ դրամով (45%-ով) և 1,212,370 հազ ՀՀ դրամով (71%-ով) համապատասխանաբար: Ընկերության ֆինանսական եկամուտներն աճել են 475,505 հազ ՀՀ դրամով բացառապես արտարժույթի վերագնահատումներից զուտ օգուտների շնորհիվ: Ընկերության հարկումից հետո շահույթը 2022թ 2021թ-ի համեմատությամբ նվազել է 659,906 հազ ՀՀ դրամով (31%-ով):

Ընկերության կայուն զարգացումն ապահովելու, էկոլոգիապես ավելի բարենպաստ արտադրություն կազմակերպելու և աշխատանքի պայմանների բարելավման նպատակով Ընկերությունը հանձն է առել կապիտալ ներդրումների լայնամասշտաբ ծրագիր, որի իրականացումը սկսվել է դեռևս 2016թ և նախատեսվում է ավարտին հասցնել 2023թ:

Վերոնշյալ ծրագրի շրջանակներում 2022թ Ընկերությունը ձեռք է բերել 1,069,016 հազ. ՀՀ դրամի հիմնական միջոցներ (2021թ ` 672,732 հազ ՀՀ դրամ):

2022թ Ընկերության հարկային գուտ վճարումները կազմել են 658,436 հազ. ՀՀ դրամ` ներառյալ շահութահարկի վճարում` 477,377 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ 2,482,647 հազ. ՀՀ դրամ` ներառյալ շահութահարկի վճարում` 152,776 հազ. ՀՀ դրամ):

Ընկերության աշխատակիցների միջին թիվը և միջին աշխատավարձի մեծությունը ներկայացված է ստորև`

Աղյուսակ 1. Աշխատակիցների միջին թվաքանակ և միջին ամսական աշխատավարձ

Ցուցանիշ	2022	2021
Աշխատակիցների միջին ցուցակային թիվ, մարդ	396	412
Աշխատավարձի ֆոնդ, հազ. ՀՀ դրամ	1,934,250	1,777,875
Միջին ամսական աշխատավարձ, հազ. ՀՀ դրամ	407	360

Ստորև ներկայացված են Ընկերության ֆինանսատնտեսական գործունեությունը բնութագրող ամփոփ գործակիցներ`

Աղյուսակ 2. Ամփոփ ֆինանսական գործակիցներ

Ցուցանիշի անվանումը	31.12.2022թ.	31.12.2021թ.
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS), հազ ՀՀ դրամ	20.99	30.54
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE), %	11.59	9.31
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA), %	6.69	7.79
Զուտ շահույթի մարժա (NPM), %	18.31	25.99
Կապիտալի համարժեքության գործակից, %	57.73	83.65
Բացարձակ իրացվելության գործակից	0.12	0.90
Արագ իրացվելության գործակից	1.36	1.94
Ընթացիկ իրացվելության գործակից	1.49	2.15
Դեբիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	5.52	6.28
Դեբիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	66.18	58.14
Պաշարների շրջանառելիության գործակից	3.44	3.39
Պաշարների շրջապտույտի տևողությունն օրերով	106.15	107.77
Կրեդիտորական պարտքերի շրջանառելիության գործակից	25.67	21.94
Կրեդիտորական պարտքերի շրջապտույտի տևողությունն օրերով	14.22	16.64

2. Ընկերության գործունեության հիմնական ռիսկերը

Ընկերության գործունեության վրա ազդող նշանակալի ռիսկերից է միջազգային շուկայում մետաղների գների փոփոխությունը, ինչն ուղղակիորեն ազդում է Ընկերության

արտադրանքի գնի վրա: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ 2015թ-ի հունիս ամսից Ընկերությունը սկսել է աշխատել վերամշակման ծառայությունների մատուցման (կապալի) հիմունքով, գների փոփոխության ռիսկը հիմնականում կրում է պատվիրատուն: Այնուամենայնիվ, Ընկերությունը շարունակում է նաև գնել և վերամշակել մոլիբդենի կոնցենտրատ սեփական արտադրության և վաճառքի նպատակով և գնային ռիսկը կառավարում է գնման և վաճառքի պայմանագրերի ճիշտ համադրման ճանապարհով: Հաջորդ կարևոր ռիսկն արժույթային ռիսկն է՝ այնքանով, որքանով Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը և այն արժույթը, որով արտահայտված են Ընկերության ֆինանսական ակտիվները և որոշ կրեդիտորական պարտքեր, տարբեր են: Այդ գործարքները հիմնականում արտահայտված են ԱՄՆ դոլարով: Ընկերությունը փորձում է հավասարակշռել արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների գումարները արտարժույթի փոխարժեքային տատանումներից առաջացող հնարավոր վնասները նվազագույնի հասցնելու համար:

3. Ընկերության կանոնադրական կապիտալը, բաժնետերերը և դրանց կազմի փոփոխությունը

31.12.2022թ. դրությամբ Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմել է 690,930 հազ. ՀՀ դրամ՝ բաժանված 10,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով 69,093 հասարակ անվանական բաժնետոմսի:

31.12.2022թ. դրությամբ Ընկերության անվանական արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված է եղել 16 անձ, որոնցից երկուսը հանդիսացել են իրավաբանական (օտարերկրյա), իսկ մնացածը՝ ֆիզիկական անձինք:

31.12.2022թ. դրությամբ Ընկերության նշանակալից բաժնետերերն են եղել՝

- 1) Քրոնիմետ երկաթածուլվածքների Առևտրային ՍՊԸ (ԳԴՀ, Կարլսրուհե, Զյուլթբեկենշտասե 22), որը տիրապետել է Ընկերության 35,223 հասարակ անվանական բաժնետոմսերի, ինչը կազմում է Ընկերության կանոնադրական կապիտալի 50.979%-ը:
- 2) ՔՐՈՆԻՄԵՏ Հոլդինգ ՍՊԸ (ԳԴՀ, Կարլսրուհե, Զյուլթբեկենշտասե 22), որը տիրապետել է Ընկերության 33,639 հասարակ անվանական բաժնետոմսերի, ինչը կազմում է Ընկերության կանոնադրական կապիտալի 48.686%-ը:

4. Ընկերության ներդրումները

հազ. դրամ	31 դեկտեմբեր 2022թ.
«Մետաղագործ» ՓԲԸ	5,000
«Հին Արենի» ՍՊԸ	197,390

31.12.2022թ. դրությամբ Ընկերության բաժնեմասնակցությունը «Հին Արենի» ՍՊԸ-ում կազմել է 23.6%, իսկ «Մետաղագործ» ՓԲԸ-ում՝ 15.94%:

2023թ. հունվարի 3-ին Ընկերությունը վաճառել է «Հին Արենի» ՍՊԸ-ում իր բաժնեմասնակցությունը 197,390 հազ ՀՀ դրամի դիմաց:

5. Ընկերության բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված պայմանագրեր

2022թ ընկերությունն իր բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս պայմանագրեր չի կնքել:

6. Ընկերության հետ փոխկապակցված անձինք

Բաժնետիրական ընկերությունների մասին ՀՀ օրենքի 62-րդ հոդվածի 2-րդ կետի համաձայն փոխկապակցված են համարվում Ընկերության խորհրդի անդամները, գործադիր մարմնի անդամները, գործադիր մարմնի իրավասություններ իրականացնող իրավաբանական անձը կամ դրա տնօրենը կամ դրա խորհրդի անդամները կամ դրա կանոնադրությամբ կամ պայմանագրով նախատեսված՝ ղեկավարման գործառույթներ իրականացնող այլ անձինք, վերստուգող հանձնաժողովի անդամները, Ընկերության անունից հանդես գալու իրավասություն ունեցող այլ անձինք և Արժեթղթերի շուկայի մասին ՀՀ օրենքով փոխկապակցված ճանաչվող այլ անձինք:

2022թ. Ընկերությունը փոխկապակցված անձանց հետ չի կնքել այնպիսի գործարքներ, որոնց արժեքը գերազանցում է Ընկերության ակտիվների արժեքի 10 տոկոսը.

7. Ընկերության կառավարման և վերահսկման մարմինների կառուցվածքի փոփոխությունը

Ընկերության տնօրենների խորհրդի կազմն է՝

Թոմաս Հայլ
Մհեր Պոլոսկով
Բերնատո Մարիա Կունսաման
Պետար Կոստովիչ
Տիգրան Մամիկոնյան
Արամ Մամյան

Ընկերության վերստուգող հանձնաժողովի կազմն է՝

Սիեգֆրիեդ Գրուպպ
Գաբրիելե Էրբս
Նանե Խաչատրյան

Ընկերության գործադիր մարմնի ղեկավարն է Կարեն Հակոբյանը:

8. Ընկերության հետագա հնարավոր զարգացման նկարագիրը

Տարեկան հաշվետվությունը հաստատելու պահին Ընկերությունն իր հիմնական գործունեության մասով ձեռնպահ է մնում կատարել կանխատեսումներ:

Գլխավոր տնօրեն

Ֆինանսական տնօրեն

Կարեն Հակոբյան

Սարթենիկ Քոսյան

«ՄԱՔՈՒՐ ԵՐԿԱԹԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ»

ԲԱՑ ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մենք՝ պատասխանատու անձինք, հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունները ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում են Ընկերության ակտիվների և պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի իրական պատկերը, իսկ կառավարման մարմինների տարեկան զեկույցը ճշգրիտ և լիարժեք ձևով արտացոլում է Ընկերության ընդհանուր վիճակը, բիզնեսի արդյունքները և ներառում է այն հիմնական ռիսկերի նկարագիրը, որի հետ առնչվել կամ առնչվում է Ընկերությունը:

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

Անուն, ազգանուն	Պաշտոն	Պատասխանատվության շրջանակ
Թոմաս Հայլ	Տնօրենների խորհրդի նախագահ	Տնօրենների խորհրդի աշխատանքների կազմակերպում և ղեկավարում
Միկել Պոլոսկով	Տնօրենների խորհրդի անդամ	Պատասխանատու նշանակալից բաժնետերերի հետ հարաբերություններում
Բերնառդ Մարիա Կունաման	Տնօրենների խորհրդի անդամ	Պատասխանատու ֆինանսական հարցերով
Պետար Կոստովիչ	Տնօրենների խորհրդի անդամ	Պատասխանատու կալույն գարգացման հարցերով
Տիգրան Մամիկոնյան	Տնօրենների խորհրդի անդամ	Պատասխանատու տեխնիկական հարցերով
Արամ Մամյան	Տնօրենների խորհրդի անդամ, արտադրության տնօրեն	Պատասխանատու արտադրության գծով
Կարեն Հակոբյան	Գլխավոր տնօրեն	Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարում

Վալերի Թամրազով

Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվապահական հաշվառման վարում,
ֆինանսական հաշվետվությունների
ժամանակին կազմում և ներկայացում